

Երեւոյնի թէրք էթմէլի տիրութեւն Իսկիլիզ Միլլի-Կան Շիրքէթինէ մախսուս Մէշնէրէն Հէթալը նամ մէճմուառապ պիր կէնճ Հինա-լինին չէքմիշ օլտորդը միհնէթ ու մէշադ-գաթլարընը միւպէլին լէ զայէթ բիղգաթ-էնկիզ պիր մէքթուպ միւնտէրիճ տիր Միւմաիլէյի կէնճ պեր վէճճի աթի իտա-րէի լիսան էտյօր. Պօրգաբըմ քի եաս ու մաթէմ չէքմէքտէ օլան վալիտէմին մու-ամէլէսինէ տաիը սիզէ սօզըռու պիր ֆիքը վէրէմէմ: Օ սայքի հիշ թաամ եւմէմէքտէ տիր Շու կէչէն պէշ, ալթը կիւն գար-ֆընտա առէթա պիր տերի, պիր քէմիք գալմըշ տրր: Անըն հաղգընտա հեր տիւ-չիւնտիւքէ եախստ անըն իւզէրինէ հեր պտգաբըճա երէրէյիմ սայքի փարշա փար-շա օլտյօր: Անլէրին պէնիմ իչիւն փէք չօգ իսալէճան վի հէյէճանա տիւշար օլմագտ խտիքլէրինի խաթրըմ կէթիրալիմաէ Ալ-լահա տուա էտէր, վէ իշպու հէյէճան վէ իսալէճանըն սէպէպի Ալլահ վէ հաղգաթ օլ-տորդը միւլահաղասըլլէ թէսէլլի պօլլուրըմ կէչէն կէճէ տուա էթտիքտէն սօնրա ե-թաղըմա կիրտիմ: Պիր ազ սօնրա հէմշի-րէմ կէլիպ պէնի ազլամ թաամը էթմէյէ չաղրրտը: Թաամ օտապընտա էօյլէ պիր մէնզտէ կէօրտիւմ քի, էօմրիւմ օլտրգճա խաթրըմտան ապա չըգմայաճագ տրր: Վա-լիտէմ հիւզն ու էլէմ տէրեասընա զարդ օլմուշ, վէ պիր եաթաղըն իւզէրինէ սէ-րիլմիշ օլտրագ տրատա պիր ա՜ն չէքմէքտէ խտի: Եանըմտա պէօյիւք պիրատէրիմ օ-թուրմըշ օլտրղը հալտէ, շէֆգաթլը պիր գատըն միսիլլիւ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլա-մագտա խտի: Օ օլ գատար չօգ աղլայըպ սըղլատըր քի, արթըզ օրատա տուրամա-տըմ: Պէն օտատան տըշարը չըգաբէն պի-րատէրիմ պիր ազ տահա տուրմամըր բէճա վէ իսանէմիզ խաղըրըն աշվալը էսէֆիշ-թիմալինի թարիֆ էթտիքտէն սօնրա իրալէ-թէն տէտի քի, Սէվլիլիւ պիրատէրիմ, սէնի թալիմ ու թէրպիյէ էթտիքմէք իչիւն իսալըճա շէյլէր իճրա էթտիլիմի պիլիբսին, էլէր սընրֆընը թէպաիլ էթմէզ իսէն, պուռտան տահա զլիտաէսինի էթմէյէ հա-զրըրմ: Իքմալը թահսիլին իչիւն լաղըմ կէլէն մէսարիֆին թէսվիյէսի զըմնընտա ալիէ խաղըմըղըն մէտարը թէպիւ չիւ օլան ուֆագ միրասըմըղը սաթմագա հա-զրըրմ: Սանա լաղըմ օլտըղը գատար փա-րա ալ: Փագաթ շու պիր բէճամը գապուլ էթ, սէնին զայպուլէթինտէ վալիտէմիզին տէրտինտէն էրիյիպ չիւրիւյէրէք վէֆաթ էտէճէլլի մուհաղգագ տըր: Քիմէ իսթէր ի-սէն իսլատէթ էթ, ֆագաթ սընրֆընը թէրք էթմէ: Պէն պու շէյլէրէ արթըզ թէնամ:

միւլ էտէմէտիւմտէն, անկէրէ թաամ էթ-
մէլէրի զըմնրնաա իսլրամ էթտիքտէն սոն-
րա, տուա էթմէք իւզրէ օտաամ չէքիւ-
տիւմ: Պէն տօսթլարըմըն նասիհաթընա
կէօրէ հարէքէթ էտէլիմ մի, տէլիւ Բապու-
տան սիւալ էթմէմ իւզէրինէ սլանա զայէթ
վազիս սուրէթտէ իւպյր, սէն արտըմ սըրա
կէլ, տէլիւ պիր սէտա կէլտի: Այնէթ սա-
րին սուրէթտէ կէօրիւյօրըմ քի, ինտ Ալ-
լահ զէնկին օլա պիլմէմիզ իչիւն իւզուլը
թադտիրինտէ զէմինտէքի մուհապպէթի վէ
չէքգաթլը տօսթլարըմըն թէրք էթմէլիլիզ:
Ֆազաթ իչպու հազիգաթա կէօրէ հաթէ-
քէթ էթմէք զայէթ կիւս պիր իչ տիր: Պէն
հիչ պիր թէտտօտէն գօրգամմ: Պիւթիւն
սիւսնա սլանա գարչը տուրս, պիզ տա-
հա կիւնահըտար իքէն պիզիմ իչիւն ֆէ-
տա ի ճոն էտէն Ջաթըն ուզընա էզիմէյէ
հազըրըմ, Եւ Բապու, իլէլ էպէտպէն Սէնին
իմ, Ամին: Միւմաիլէյ կէնմ մէքթուզընըն
խաթիմէսինտէ չէօյլէ սէօյլէյօր: «Պէն վա-
լիտէմ իչիւն, իթթիխազ էթտիլիմ մէսլէյին
ինայէթ ի իւհիլէ իլէ իսապէթ վէ իսթի-
զամէթիին կէօրէ պիլիին տէլիւ, տուա
էթմէքտէն պաչգա պիր չէյ էտէմէմ: Սի-
զին հէփինիզ պէնիմ վէ տօսթլարըմ իչիւն
ալէտ տէվամ տուա էտինիզ: Հիսսիյաթ ը
չիւքրանիլէմի նէ վէճիլէ պէյան, էտէճէլիմի
պիրիւյօրըմ: —Յիսուս Բրիտտոտա հազիր
պիրատէրինիզ»

ԽԱՅՐ ԻՃԱՍԱՐԵՍԱ ԻՃԱՍԲԵԱՐԼԳԳ
2.

[Պէնտի մախսուս]

Կէչէն հաթթա ումուրը թալիմիլէ վէ խայ-
րիլէտէ ուսուլը ճէտիտէնին մէվզի ի իճրա
վէ թաթպիլգէ վազ օլուսնամսընտան իլէրի
կէլէն մուհապէնաթտան պահս էթմիլ ի-
տիք: Ումուրը տինիլէտէ տախի ելէնի ել-
նի ուսուլ վէ ատէթլէրին իճատ ու իսթի-
րաընա իւզուլմ վար տըր: Ելէնի պիր թա-
լիմաթ հախօտ ելէնի պիր վահի իճատ ու
իճատա էթմէմիլգէ իւզուլմ հօզ տըր: Պու
կիսիլ պիր մուսմէլէտէ պուլունաճազ տէ-
րէճէտէ սէֆիճ օլան պիր քիմսէ քէնտի իւ-
զէրինէ Պօղոս րէսուլըն Ալաթիալը-
լարա հազտըրը լանէթի ճէլպ էթմիլ օ-
լուր: «Էլէր պիր քիմսէ գապուլ էթ-
տիլիմիլտէն պաչգա պիր պէչարէթ սի-
զէ թէպչիր էտէր իսէ, մէլուս օլուսն:» Էլ-
եւմ ատէմլէրին միւհթաճ օլտըղլարը պէ-
չարէթ ելինէ օլ էսքի պէչարէթ տիր: Վէ
պէչարէթին էն ալա թէֆսիրի Բապուլըմ-
ղըն թալիմինէ կէօրէ սուրէթփէզիր օլմուս
պիր սիլիլէթ ի մուգապտէսէ տիր:

Պէչարէթ պու խուսուստա իմի թըպ-
տան ֆէրզիլ տիր: Կէօյա քի թարիս ի Մի-
լատըն իպթիտաընտա հաչայան հէքիմլէրէ
տիւնհատա մէվճուտ օլան հէփ էճգա վէ ի-
լաճլար պիլտիրիլմիլ օլմասըլլէ պէրապէր
հէր պիր իլաճըն թէսիրինի վէ էն ալա սու-
րէթ ի իսթիմալինի էօյրէնմէք իչիւն պիր
չօզ թէտղիլգաթ վէ թէհարրիյաթ իճրասը-
նա մէճպուր պուլունմըչլար տըր: Բի-
թապը Մուգապտէս հազընտա քէսպ ի
մալիւմաթ էթմէք իչիւն տախի ատէմլէր
անը թէտղիլգ ու միւթալաա էթմէլի տիր-
լէր: Հուրիլիլէթ ի տինիլէ պուլմազ իչիւն
Ֆիլէմէնիլէ ֆիրար էտէն ինկիլզ ֆէ-թիւն-
լարըն չօպանը ճօն Բօպիսըն Բէլամ Ուլ-
լահտան հէնի նուր իչրագ էտէճէլինի պէ-
յան էթմիլ տիր: պիզ տախի հալա միւմաի-
լէյին սէօյլէտիլ իչպու սէօզիւ թէքրար
էտէ պիլիլիլգ: Բիլիլէ Բիթապը Մուգապ-

տէստէ չիմտիլէ դատար իճրա էթտիլի
պուսնա թէտղիլգաթ վէ թէհարրիյաթ իլէ
պէրապէր անըն հէփ մանալարընը հալա
անլալալամըն տըր:

Հաքին ասըլ ֆէնտաը չու քի, ատէմլէր
Բիթապը Մուգապտէսին մանալարընը ան-
լամազ իւզրէ անը թէտղիլգ ու միւթալաա
էթմէք իսթէմէյօրլար: Բիթապը Մուգապ-
տէստէ ատէմլէրին ասըլ միւհթաճ օլտըղ-
լարը չէյ, հանի րուհանի սըհէլէ վէ աֆի-
յէթ վար իսէ տէ, անկէր հա անըն ֆաիտէ
վէ թէսիրինէ ինանմալօրլար, հա տա կիւ-
նահտա գալմալը թէրճի հէթիօրլար: Բիթա-
տոսըն գուլը, միւնասիպ սուրէթտէ գուլ-
լանըլտըղնտա, հանընտա գօլէրա իլէ-
թինի պիրէ պիր սաղալտան պիր իլաճ պու-
լունտըրը հալտէ, իլէթ ի մէզքիւրէնին
հիւքմ սիւրտիլիւ պիր չէհրէ կիւտէն, վէ օլ
չէհրտէ էհալի հա քէնտիսինի հալանմը պիր
հէքիմ սալտըղլարը, հա տա օ հօլտա սա-
ղալմադտան իսէ խաթթա գալմալը թէր-
ճի էթտիքլէրի սէպէպտէն էհալի թարա-
ֆընտան նասիհաթընա գուլազ ասըլմայան
ատէմէ պէնզէր:

Պիզ պու տէֆա Ամէրիգա խրիսթիյան-
լարընըն ատէմլէրէ իճրա ի թէսիրլէ անկէրի
ինհիլին ալքեմաընա կէօրէ իմրարը էօմր
էթմէյէ իսքեթաթ վասըթա մադամընտա
գուլլանտըղլարը պազը ուսուլ վէ ատէթ-
լէրի զիքր ու թաաաա էտէրիլ: Պէլքի պու
ուսուլլարտան հիչ պիրի պու մէմլէքէթին
անվալընա մուլաֆըզ տէլիլ իսէ տէ, անկէր
մէվզուը պահարմըզ օլան իճատքեարըրը
ալա սուրէթտէ իլահ էտէրլէր:

Իչպու ուսուլլարտան պիրի «թէսիրի»
քիլիսէ թէսիրլէ օլուսնուր: Մ. Ամէրիգա-
նըն պէօյիլք չէհրէրինտէ թէսաաթիլ օլու-
սան միւհթիւլաթտան պիրի կէնճէրին րէ-
զալէթ մէրքէլլէրինէ զայէթլէ ճէլպ օլուս-
մալարը տըր: Անկէրտէն էքսէրիսի գարիլէ
վէ գասապալարտան կէլիպ, պիր օտա քի-
րալարլար իսէ տէ, անկէրին չէհրտէ պիլ-
տիք թանտըղլարը օլմայըպ, կէճէլէրի օ-
տալարընտա հալա հալընըզ կէչիլմէլէրի
քէնտիլէրինէ զայէթ նախօլ կէլիլ: Սինի ի
քէմալէ էրիչմիլ օլանլար վէ ալէլ խուսուս
կէնճէլը թապէն միւհթէմիլէն հաչամադտան
խօչլանըրլար, վէ քէնտի հաչաալարը իլէ
պուլուլըպ կէօրիւլէճէք պիր հէր արար-
լար: Էվլէլէրի պու միսիլիւ պիր կէնճին
կիտէ պիլէճէլի վէ գէվզ ու էլլէնճէ պուլա-
ճազը ելէկանէ մահալ կազինօ խի: Մէր-
գուլմ օրատա չէվզ ու նէչաթ, վէ իւլֆէթ
ու իւնսիլէթ էտէճէք արգաաաչլար պուլ-
տըրը կիպի, կազինօճըլար տախի օրատընը
ճալիպ գըլմազ իչիւն էլլէրինտէն կէլէն հէր
չէյ իճրա էտէրլէր խի: Պու վէճիլէ էյի
ֆամիլիալարա մէնսուպ պիր չօզ կէնճէր
ախլազը մէզմուլմէ սահիպի օլուրլար խի:
Պալատէ մէզքիւր քիլիսէլէրին թէսիրինտէն
պիր մադսէտ տախի պու միսիլիւ կէնճէ-
րին օրալարա թօփլանըպ կազինօ վէ մէյ-
խանէնին իլվալարընտան ազատ գալա պիլ-
մէլէրի օլտըրը կիպի, ճէմաաթըն ազատընը
պիրի պիրլէրլիլէ տահա զիլատէ իւլֆէթ ու
իւնսիլէթ թէչիլիլգ էթմէք տիր: Իչպու
մադսէտին հուսուլինէ մէտար օլմազ իւզրէ
քիլիսէ պինասը տէրուհինտէ հախօտ իթ-
թիսալինտէ սաիր օտալար հալըլմադտա
տըր: Բիլիսէյէ մախսուս պիր գրաաթիսանէ
պուլունուս, անտէ թէհիլիլգ ի ախլազա մէ-
տար օլան հէր նէվ զազէթա վէ մէճմուլար
պուլունուր: Բէզալիք րիյազէթ ի պէտէնի-
յէյէ մախսուս պիր օտա վէ պիր խօճա վար

տըր: Շաթրանճ վէ սաիր օյուսլար օյուս-
մազ իսթէյէն կէնճէլը իչիւն չաթրանճ
թալաթաը վէ սաիր օյուսն ալէթլէրինին
մուհաֆադաընա մախսուս օտալար վար
տըր: Պաղէն պիր թազըմ նութղլար իրա-
տընա հախօտ կէճէ մէքթէպինէ մախսուս
օտալար տախի վար տըր: Ֆիլատէլիլաա
վազը պիր քիլիսէտէ ամէլէնին թալիմ ու
թէրպիլէսինէ մախսուս պիր մէքթէպ վար
տըր քի, անտէ մէչնուր փրօֆէսօրլար ալ-
լըզլէ տէրս վէրմէքտէ օլուպ, 3,000 կէնճ
ամէլէ պիր գօլէճ փրօլրամընտա միւնտէ-
րիճ քեաֆֆէ ի իւլունմըն թահալիլ իլէ մէչ-
ղուլ տըրլար: Սօն տէֆա Մ. Ամէրիգաա
պուլունտըրըմըզ էսնատէ պիր քիլիսէյի զի-
յարէթ էթտիք քի, անտէ նիսվան ճէմիլէթ-
լէրինէ մախսուս քիլիսէ վէ միւսաֆիր սալօնը
պուլունտըրտան պաչգա, քիլիսէյէ մախ-
սուս վէ իչիւնտէ էնվա ի թաալար պուլու-
սուր պիր թաամ օտաաը իլէ պիր մաթպախ
տախի վար տըր, չէօյլէ քի իսթէնիլտիլի հալ-
տէ, ճէմաաթ պիրլիլէ կէլիպ էյլէնճէլի պիր
զիլաֆէթ էթմէյէ մուզթէտիր օլուսնուր:

Ամէրիգա վէ Ինկիլիթէրաա իթթիլազ
վէ իճրա օլուսնան խայրխահանէ ուսուլլէր-
տէն ելէնի պիր նէվի տախի իլմ ու էտէպ
էհապընտան օլան զաթլարըն չէհրէրին
էն ֆազիր վէ գէլիլ սէմթլէրինէ վարըպ
իթթիլազը մէքեան, վէ հէր կիւն ալալմը
նաա իլէ իլաթիլաթ ու իւնսիլէթ էթմէքլէ
անկէրին ախլազլարընը թէչիլիլ, վէ ալալա-
լէրինի իսլահա չալըչմալարը տըր: Մ. Ամէ-
րիգաա կէնճ գատընլարա մախսուս պիր
գաչ գօլէճլէր միւսթամէրաթ ը իլմիլէ նա-
մըլլէ հատ էթտիքլէրի պիր թէսիսաթա
մուսվէնէթ էթմէք իւզրէ իթթիհաա էթ-
միլէր տիր: Մէզքիւր գօլէճլէրին մէզուսն-
լէրինտէն պիր գաչը հիւսն ի րիզալէրի իլէ
մուսայիէն պիր վազթ իչիւն Նիւ Եօրզ չէ-
րինին էն էտնա գըսմընտա վազը վէ սա-
տէ սուրէթտէ տէօչէնմիլ պիր խանէտէն
իպարէթ օլան մէզքիւր թէսիսաթա վա-
րըրլար, վէ ֆուգարա գատընլարը զիլարէթ,
ֆազիր գըզլարը տիքիլ տիքմէք վէ ել-
մէք փիլիլմէք էօյրէնէն սընըֆլարա ճէմ,
անկէրէ նէզաֆէթ թալիմ, անկէրլէ պէրա-
պէր թէզաննի էտէրէք, վէ թէզաննի էթ-
մէք ուսուլընը անկէրէ էօյրէտէրէք վէ սա-
իր պիր չօզ հօլլար իլէ անկէրին իսլահ ը
անվալլէրինէ չալըչարազ անկէրէ հարտըմ
էտէրլէր: Իչպու թէսիսաթ ը խայրիլէնին
Պօսթօնտա վէ պէլքի սաիր չէհրէրտէ պի-
րէր չիւպէսի վար տըր: Անաօլլէրտէ վազը
իլմ ի իլահի մէքթէպի, այնի մազսէտլէ
Պօսթօնտա էրքէքլէրէ մախսուս պիր թէ-
սիսաթ ը խայրիլէ քիւչաա էթմիլ տիր:

Ումուրը քիլիսէվիլէտէ իթթիլազ օլու-
սան տիլէր պիր ուսուլ Ինճիլ վէ սաիր քիւ-
թիւպ ի տինիլէ սաթմազա մախսուսարապա
գուլլանմազ տըր: Ախիլէն Նիւ Հէյլընտա
ազտ ը իճթիմա էտէն պիր մէճլիստէ Մ. Բ.
Տէյլիս տէմիլ տիր քի, իքի աթ գօչուլու
օլան արապասըլլէ 4 ալ զարֆընտա 373
միլլիք մէսաֆէլիք հօլ գաթ, 122 մէճլիս
ազտ, վէ 30,000 քիմսէլէրէ խիթապէն
նութղլար իրատ էթմիլ տիր: Միւմաիլէյ
արապասընը, իչիւնտէ պիր օրգանօ պուլուն-
տըրը հալտէ, պիր մէյտանա հախօտ մէրքէ-
զի պիր սօզաղա սիւրէր, վէ օրգանօյը չա-
լարազ պաչընա գալապալըզ թօփլանընճա
անկէրէ վազ վէրիլ: Ազա ի մէճլիստէն տի-
կէր պիրի ուֆազ պիր արապա իլէ աթ
արապասընըն, գօլայճա կիրէմէտիլ տար
սօզաղարա կիրտիլինի, վէ արապանըն պիր

թարափը աչքը պատկերում էր քիւրսի խիթապէթ շէքինէ կիրտիյնի, վէ քէնտի-սինին օրատա տուրարագ պաշնա թօփ-լանմը օլան խալգա վազ վէրտիյնի, վէ մուսիկա չալտըղընը, վէ իւրահի օգուտըղընը պէյան էթմիշ տիր:

Աղա ի մէնիստէն տիկէր պիրի օլան Մր. Գօլլինդ չօնուղարըն իսլաճ անվալընա մէրագ էթմիշ տիր: Անլէր իշին կէճէ մէք-թէպլէրի քիւշատ, պիր իտարէ սանտըղը թէսիս էթմիշ, վէ անլէրի սէյրանկեանլարա կէթիւրմիւշ, վէ պու վէ էմսալի վասըթա-լարլէ անլէրտէն պիր չօղընը ֆըսդ ու ֆիւ-ճուր կիրտաղընա տիւշմէքտէն գուրթար-մըշ տըր: Միւմարիէյն պաշլընա դուստուրա պօյալան վէ սաիր ֆագիր չօնուղար արա-սընտա չալընմը օլուպ, իշպու թէշպպիւ-սինին թէսիրի շունտան կէթիւրմէքտէ տիր քի, պուստան 44 սէնէ էվլէ իշէ պաշ-լատըղը գէման Նիւ Հէյլընտա կիրակի մէքթէպլինէ տէվամ էթմէյն 6 կաշընտան 44 կաշընա գատար 3,000 փօթէսթան չօնու-ղու պուլուստըղը հալտէ, էլիէվմ պու թա-գըմտան անճագ 300 չօնուգ դալմըշ տըր:

Վէ լաքին ինճիլի առէմլէրին նաղար-կեանընա վազ էթտիյնի սըրատա ագի-լանէ վէ մահիրանէ հարէքէթ էթմէմիդ իճապ էտէր: Շիւպէն հօգ քի հէնի չըգ-մա չէյլէրին խաթրը իշին ինճիլին ու-վիյէթ վէ շանընա կաղըշմայան ուսու-լարա միւրաճաթ էթմէմիլի իսէք տէ, թէ-քէրլէք իղլէրինէ տիւշմէք թէշիքէսինտէն, հանի քէօր քէօրընա սաիրլէրին ուսու-վէ առէթլէրինէ թապի օլմագտան սա-գընմալըղը, վէ միւնասիպ վէ հէնի ու-սուլլէր թապիմ օլուստըղը հալտէ, անլէրի մէվգի ի թաթպիգ ու իճրայա գօմագտան իմթինա էթմէմիլիյն:

ԽԻԹԱՄ

ԱՄԵՐԻԿԱՆԸՆ ՔԵՇՅԻ

Քիւրսէ ի տըղըն պիւթիւն նըսֆ ք տիկէ-րինին թարիթէ պիր կէօնէ գայաը պու-լուստայան պիւլէրէն սէնէլէր նամալիւմ գալմըշ օլուստընա ինթիմալ վէրիլէմէզ: Իւմ ի թաթլիմ էթ թէվարիս (chronology) էրպապը դալլիւնէ, Ամէրիկանըն Գօլլիպօս թարափընտան քէշֆ օլուստընա գատար թագրիպէն 5,500, կախօտ տանա տօղրու-սը 5,496 սէնէ կէշմիշ տիր: Պու կիւնքի կիւն Շըմալի վէ ճէնուպի Ամէրիկա գըթա-լարընը թէշքիւ էտէն վասի իւլքալարըն վիւճուտի մալիւմ օլտըղընա տաիր պիւ-թիւն պու էլլի պէշ ասը դարֆընտա հիշ պիր մալիւմաթ մէվճուտ օլմատըղընա էմին օլմագ կիւն պիր չէյ տիր: Իթալիանըն տիւշմէյնէր թարափընտան թալիսիպաթ քիւլիլիյնէ օղրատըղը, վէ պուստ միւթէպ-գըպէն Պարապարար թարափընտան Բօմա-նըն կաղմա էտիլալի էմստէ մանվ ու թէլէֆ օլան քիթապարըն ճիւմիսինէ մա-լիք օլա իտիք, Խօքէնտէրիյն քիթապիտա-նէսի թումարարընը հալլի օլտըղարը մա-լիւմաթարտան պիր միպտարը էլիմիգէ կէ-չէ պիլտէ իտի, անլէրտէ Ենի Տիւնհանըն մէվճուտիյնէ տաիր պիր գայտ պու-լուստըն օլմագը աղլէպ ի ինթիմալ իտի:

Սահի տիր քի Մըսրիլէրին անտէն խա-պէրլէրի վար իտի, զիրա Սէյա քեանիլէրի Եօնան հիւքէմստընտան Սօլօնըն Պահը Մուհիթ ի Աթլասիտէ պէօյիք պիր տա-նըն դարգ ու նապէտիտ օլմասը աթէթիյնի հիքէպէսինի գալէմէ ալտըղը էմստէ օնա թէլիգին ի մալիւմաթ էթմիշտէր տիր: Անլէր էվրօփա, Ասիա վէ Աֆրիկա հուսուտա-լընըն էթմէսինտէ գարա գըթալարը պու-

լուստըղըն պիլիյօրլար իտի: Պու մալիւ-մաթ Սօլօնա Բրիտոստան ալթը ասը էվ-վէլ իսպար էտիլիշ իտի, վէ հէման օ գէ-մանլար էսքի հիւքէմա ի թապիլիյնըն էն մէշնուրը օլան Պիւթագօրաս պու տիւն-կանըն պիր քիւրսէ օլտըղընը, վէ անըն էթէ թարափընտա, հանի շարգ թարափընտաքի գըթալարըն արգա ճիւթիյնտէ, գարալար մէվճուտ օլա պիլէճէյնի իտիա էթմէքտէ իտի: Իքի ասը սօնրա Աթլիսա պոգար-կեանլարընտա պաղը էճնէպի կէմիճիլէր կէթիւրմիւշ իտի քի, պուստար Պահը Մուհիթ ի Աթլասիտէ գարապա տօղրու պիր գաշ կիւն ֆուրթուստան սիւրիւքէնիպ կիթմիշ օլտըղարընը, վէ հիւպէթ միւթա-գա ի հարրէտէ վաղը օլուպ մէյլէ վէ սէպ-գէվաթ իլէ տօղու օլան պիր գարապա սա-լիմէն չըգտըղարընը, վէ օրտա կէրլիլէր թարափընտան սուրէթ ի նիւվաղիշքարա-նէտէ գապուլ օլուստըն օլարագ վաթան-լարընա տօղրու ալտէթ էտէճէքէրի էս-նատէ քէնտիլէրինէ էրգազ վէ մէքիւ-լաթ վէրիլալիյնի հիքէպէ էթմիշտէր տիր: Լաքին օլ կիւնլէրտէ կէվիլիյն վու-գուսթլար կիւնլիւք դաղէթալարա տէրճ օլուստալար իտի, չիւնքի դաղէթա հօգ իտի, վէ պասմա կաղըլար օ գէման հէնուգ իճաթ օլուստալար իտի, վէ պու սէ-պէպտէն նաշի մուհիմ անվալ ու վուգու-աթ պաղը էրպապը մէրագըն ճիւղտանլա-րընտա նասըլա գայտ էտիլմէմիշ օլա ի-տի, պուստար էլիւնէ ի նաստա պիր միւտ-տէթ միւթէվաթը օլտըղտան սօնրա ու-նուստըղը գալըր իտի:

Մէքսիգօ, մէրքէլի Ամէրիկա, վէ ֆէրու մէտէնիյնէր Ենի Տիւնհանա չիւպէնիդ ֆուրթուստ կիւնլիւքտէն պու գարալարա տիւշմիւշ օլան էվրօփալը կախօտ Ասիալը էճնէպիլէր թարափընտան իտաա ու թէ-սիս գըլընմը իտի: Կիւլֆ Սթրիմ աղընտը-սը վէ էքսէր իւլ վուգու օլան բիւզկետար աղընտըլարը Ամէրիկապա միւթիպա կի-տէճէք օլան կէմիլէրէ էվրօփապա Ամէ-րիկապա օլտըղընտան գիյատէ միւսաիտ ի-տիլէր իսէ տէ, Ասիա իլէ Շըմալի Ամէրի-կա արասընտաքի տար պօղաղար մուհա-ճէրէթի վէ էսքի իլէ Ենի Տիւնհանալար ա-րասընտաքի միւնասէպէթի տալէթ էտէ պիլիլ իտի, հալ պու քի ճափօն աղընտը-սը Ասիապա Ամէրիկապա աղմագտա տըր: Շիւպէն հօգ տըր քի իքի նըսֆ ք քիւրսէլէր արասընտա օ գէմանլար միւնասէպէթ վէ մուսապէթաթ մէվճուտ իտի իսէ տէ, պու կուսուստաքի մալիւմաթ գուլթի ի ճէնա-լէթտէ գաիպ օլուպ կիթմիշ տիր: Ս. Պէն-տան նամ Իրլանտալը միսիօնէրին Միլատըն ալթընըն ասընտա վէ Լայֆ էրիքսօն նամ Նօրվէճիալը միսիօնէրին օնընըն ասընտա-քի սէյնհանաթլարը պիր չօգ գիլ ու գալը մուհիպ օլմուշ իտի: Ան Պրէնտան քէնտի սէրկիւգէշթիյնի մանղումէ գըլըլը կաղմըշ օլտըղը կիլի, իլիպաթը զգաիմէ քիթապ-լարը տալի Նօրվէճիալը միսիօնէրին սէյ-հանաթընտան պաշա էթմէքտէ իտիլէր: Փէք ինթիմալ տըր քի հագիգաթէն պաշ-գալար տալի Ամէրիկալը քէշֆ էթմիշտէր իտի, լաքին անլէր Գօլլիպօսա մալսուս օլան շան ու շէրէֆէ պիր տիւրիւ իտիլէ կէթիլմիւշ օլմագլար: Միւմարիէյն կէնի պիր տիւնհա քէշֆ էտէճէք, վէ անը քէշֆ օլուստըն հալտէ մուհաթաղա էտէ պիլէճէք կէկեանէ գաթ տըր: Անըն քէշֆէրտէսի օլան նըսֆ ք քիւրսէ թարիլի զէմանտէ պիր վաղընա աղլիմէ, թէրագըղաթը մէ-

տէնիյնտէ պիր թաղտանէ ի միւնասիլէ, վէ սէրպէսթիլէթ ի ինսանիյն պիւնասընտա փար-լապ պիր ճէպէն հիւքէմստէ պաղի գալաճագ տըր: Գօլլիպօսըն կէվմ ի մալսուսընտաքի շէնլիքէր թարիլի Միլատըն իպթիտապըն-տան պէրու էն մուհիմ պիր վաղընա մա-գալմստա գաիմ օլմագտա պուլուստըն վէ օլմագա տըր:

ԻՍԹԻՐԱԱԹ ՎԷ ՄԻԹԱԼԱԱԹ

[Մուհարրի ի պէնտ սէր լէվալմըլ թէշ-քիլ էտէն իպարէ իլէ, զըմիւն, պիր շէյ ի-ճատ վէ իսթիւրա էթմէք իշին ինսանըն աղ ու ֆիքրի վէխաթ ու խէյալը տաիմա օլ շէյտէ օլմալը արը, տէմէք իսթէյիպ, պու մատտէյն տաիր Ամէրիկալը Մր. Էմըսըն պէր վէճէ ի աթի իֆատէ ի մէրամ էտիյօր:]

Թագրիպէն էլլի սէնէ էվլէ Լօվէլտէ չա-լընըյօր իտիմ: Օլ վաղի փամպուգ ֆապրի-գալարը Միւթթէնիտէ ի Ամէրիկանըն Նիւ ինլիլէնտ գըթապընտա, կուսուսիլէ գը-թա ի մէքքիւրէ տաիլիլիտէ պուլուստան Լօվէլտէ վէ Մանշէսթըրտա կալըլմըն ի-տիլէր: Ֆապրիպալարտա չօգ շէյ հէման օ վաղթա գատար էլ իլէ կալըլմագտա իտի: Տէրիլէրի էլ իլէ տէլմէք, քիւլիւք շէլիք թէլլէրիլի քէսմէք, վէ պուստարը շու (Ս) պիլիմտէ պիւքմէք, կանտան կանա կա-վըշտըրմագ, վէ կիւնէ աքսի թարափընա պիւքմէք դայէթ աղըր վէ օսանտըրըն պիր իշ իտի:

Լօվէլտէ պուլուստան պիր ֆապրիպաթօր պիւթիւն պու իշլէրի մարիւնա իլէ կալի-մագ թէսալվուրընա գանաթ կէթիլէրէք, պու թէսալվուրընըն իճրատը իշին իշէ սաղըլարագ նիւպէթ պուստան պիր մաքի-նասընը կալիմագա մուվաթֆագ օլուստ:

Մէքքիւր մաքիւնանըն մուհիմի տէյօր քի, քէնտիսի պուստան պիր գօլալըն պուլ-մագ իշին ալարճա կէճէ կիւնտիւք տիւ-չիւնիւպ թաշընմը օլտըղը հալտէ մու-վաթֆագ օլմատըղընտան, հէման վաղ կէշ-միշ իտի: Լաքին պիր աղլամ սօղապտա կիւն տիւչիւնէ տիւչիւնէ կէպիտիլի սը-րատա պիրտէն պիրէ արատըղը ուսու-լիթընա կէլմիշ, վէ չապուճագ էվէ կի-տէրէք գուրշուս գալէմ իլէ բէսմիլի չըգ-մըշ: սօնրա կաթաղընա կիրիպ րահաթ պիր ուլղու ուլղումըշ, վէ էրթէսի կիւն ի-չիւնէ կիտէրէք, քէշֆ էթտիլի ուսուլը մէվ-գը ի իճրայա գօլուպ, թէմամըլա մուվաթ-ֆագ օլմուշ տըր: Լօվէլտէ պու մաքիւնա-լարըն ալթը կէտիսինի իշլէտէն անճագ պիր առէմ պուլուստ: Լաքին էն գիյատէ իշէ կարար օլանը՝ պուստան իճաթէրտէսի իտի: Անըն մուհիմի սապր ու սէպաթը, հիւնէր վէ մարիթիլի գաթընտա ճէմ էյլէմիշ պիր առէմ իտի:

Չօգ տէֆա պաղը պէօյիւք թէսալվուր-լար ինսանըն խաթրընա թէսապիլէն կէ-լիլէր: Մր. Պլանշարտա զաթ հիւնէրլէր-լիլէր օ գէման պիր աղ շէօնթիլիպ օլմուշ իտի, վէ պիր կիւն Միւթթէնիտէ ի Ամէրիկա-նըն Սիւրիկիլիտ սիւնիւնտէսինտէ պու-լուստըղը սըրատա, պապտը քի իշլիլէր թիւֆէնք տէմիլլէրիլի էլլէրիլէ փէրտա-ն էտիյօրլար: Պու տէմիլլէրին սօն փէրտա-նընտա, տէմիլլին իւղէրիլիտէք չըգըլարըն տօս տօղրու օլմալարը լաղմ իտի, պիր հալտէ քի, նիշան ալընտըղտա կէօղ կանը-մասըն: Պուստ կալիմագ ալընմագտա մալի-սուս պիր շէյ իտի: Իմտի Մր. Պլանշարտ ալթը տէմիլլի պիրտէն միւքէմմէ վէ մալթ-լուպա մուվաթը սուրէթտէ փէրտալայա

պիլեմէք պիր մաքինա ետփմադ վէ իշլէթ-
մէք իշլէն պիր մուգալէլէնամէ ազտ էլլէտի
եափտը մաքինա իշլէտիլէրէք, մաթլուպէ
մուլաֆըդ օլտըղը կէօրիւ լտիւ : Պու մաքինա
պիր տուղինա ուսթա փէրտանճըլարըն
կէօրտիւլիւ իշլէն զլյատէ միւքէմմէլ իշ
կէօրմէքտէ իտի : Պուլըն իւղէրինէ իշճի-
լէր մէրազա տիւշտիւլէր, վէ մաքինանըն
եափտըղը իշլէ մանալար վէրմէլէ պաշլատըղ-
լարընտա, իշլէրինտէն պիրիսի տէտի քի,
«Փէք էլլի տամա, պու մաքինա պիղիմ իշլիմ-
ղի պօղաճադ» : Տիլէր պիր օտտտան պիր
իշճի տանա կէլէրէք Մր. Պլանշարտա, «Փէք
էլլի տամա, պէնիմ իշլիմ ետփաճադ պիր
մաքինա իճատ էթմէքլէ էլլի ետփաճադ»,
տէմէսի իւղէրինէ, Մր. Պլանշարտ, «Սէ-
նին իշլին նէ տիր քի» : սիւալ էթտի, վէ
օ տաթի, «Թիւֆէնք գուշտաղը ետփաճադ»,
տէլիւ ճէվաղ վէրտի : Օլ վաղթ Մր. Պլան-
շարտ, «Փէք էլլի, պուլըն իւղէրինէ տիւ-
շիւնիւլ միւթալաա էթմէտիմ», տէլիւ,
եիրմի միլ ուղապտա պուլուլունա էլլինէ
կիթտի, վէ էլլտէ գէվճէսիլէ տէտի քի, «Սօլտա
պիր մաքինա իճատ էթմէք իշլէն տիւշիւ-
նիւլ թաշընտըմ, գօլալըն պուլուլունա, պիր
պէրաթ չըգարտըմ, պու մաքինանըն իմ-
թլյազընը հիւքիւմէթէ 20 պին լիւրայա
սաթտըմ, վէ չիմտի գուշտադըն իշճիին տէ
էքմէլինի էլլինտէն ալտըմ : Պու առտէ ի-
շլէն թէլէսիւֆ էտէրիմ, առտա պէնիմ չախ-
սըմ իշլէն չօգ սէլլինիլիմ» : Պու իճատ ա-
նըն ֆէվզ էլլա տէ քէսպի սէրվէթ էթմէ-
սինի մուճիւլ օլտու :

ՏԵՆԻՁ ՏԱԼՂԱԼԱՐԸՆԸ ԵՒԻՔՍԵՐԼԻՑԻ

Պանը Մուհիթլէրին տալլալարը «տաղ-
լար գատար եիւքսէլլիլէր» տէր իսէք, պէլ-
քի քիմսէ ինանմադ, մէլէր փէք սատէտիլ
պիր քիմսէ օլմուշ օլմալը տըր քի պուլնա
ինանսըն : Պու թապիր մէճաղի պիր թա-
պիր օլտըղտան պաշլա, պիր աղ միւլալա-
ղատան տաթի արի տէլիլ տիր : Լաքին տէ-
նիլին աշըղարընտա բէք օլուլմըլ օլան
ֆէնէր գուլլէրինին պէքսիլէրի թարաֆըն-
տան վուգու պուլան միւշանէտաթլէ իս-
պաթ օլուլմըլ պիր քէլլիլէթ տիր քի,
տալլալար պէլլիւք ֆուրթուլտար հէն-
կեամընտա եիւքսէթ թէփէթիլէր թէլլիլ
էթմէք տէրճէսիլտէ եիւքսէլլէքտէ տիր-
լէր : Ամէրիգանըն Օրիկոն սէվանիլինտէ
վաղը թիլէլմուք Գալաա իւղէրինտէք լի-
ման ֆէնէրի պէքսիլէրինէ լէվաղիմաթ կէօ-
թիւրէն վափօրըն տաէմէրի պիր տէֆա
տալլալարըն եիւքսէլլիլինտէն նաշի տի-
շարը չըգադսըղըն ֆէնէր պէքսիլէրիլէ
մուլապէրէ էտէ պիլմիլլէր տիր : Մէղքիւր
ֆէնէր գուլլէսինին սէր պէքսիլի վաղթըլլէ
պաշլարընա կէլէն պիր սէրկիւղէթի շու
վէճէլէ հիւքսէլէ էթմիլ տիր :

«Պանը Մուհիթի Բէպիրին տալլալա-
րը գալամըղ իւղէրինտէք իսկէլլէրի, վէ
սաիր քէրէսթլէրի ալըպ կէօթիւրմիւլ ի-
տի իսէ տէ, չիմտիլէ գատար ֆէնէրիմիլլէ
տօգանտըղը եօգ իտի : Լաքին պիր կիւն
ֆուրթուլտա զլյատէսիլլէ քէսպի չիտտէթ
էթտի : տալլալար գապարտըգա գապար-
տըլար, վէ սաթիւր տէրեալտան եիւլ էլլի
այադ եիւքսէթ օլան թա ֆէնէրէ գարշը
շարփադտա, վէ սուլար ֆէնէրին թէփէ-
սինտէն աշմադտա իտիլէր : Տալլալար
շարփադգա ֆէնէր սէօնտիւլլինտէն, անը
հանըլար հալտէ սաղալադ իշլէն կէճէ սա-
պանա գատար օղրաշաղա մէճպուր օլ-
տըղ, պիր հալտէ քի տալլալարըն չիտտէ-

թիւտէն ֆէնէրին ճալարընըն զըրրաճա-
ղընտան վէ տալլալարըն պիղի ալըպ կէօ-
թիւրէրէք, պու սուրէթլէ թէլլէֆ օլաճա-
ղըմըղտան գօրգադտա իտիլէր : Լաքին
փէնէրէլլէրին տըշարընտաքի տէմիլ գա-
ֆէսլէր ճալարըն զըրըլաաղնա մանի օլ-
մադտա իտիլէր, զիւրա տէմիլլէրէ չարփա-
րաղ զըրըլարօլար իտի : Արգատաշարըմըղ
էսքիւլէն կէմիճի օլտըղարընտան, միւտ-
տէթ ի էօմիլլէրինտէ կէմիլլէրտէ պու գայա
իւղէրինտէ կէլիւրմիշ օլտըղարըն թէճրիլլէ
գատար միւտիշ պիր սէրէնճաճ հիշ կէլիւր-
մէմիշ օլտըղարընը սէլլէտիլլէր : Պու էս-
նատէ չիւրիւք պիր կէմիլլէ օլտու իլլթիճա
էտէ պիլսէլլէր իտի, տանա նէ իսթէր-
լէր իտի :

Պու հալ ինկիլթէրա սահիլլինտէքի էտ-
տիսթըն վէ Ֆրանսա սահիլլինտէքի Ֆիօ տը
Պրէշօ ֆէնէր գուլլէրինէ տաթի վուգու
պուլմըլ տըր քի, պուլարըն հէր իքիսի
տաթի եիւլ էլլի այադտան զլյատէ եիւք-
սէք տիրլէր :

Պինապէրին, պու հալլէրտէն կէլէլի կի-
պի կէօրիւնիլար քի, տալլալար սաթիւր
տէրեալտան եիւլ էլլի այադ եիւքսէլլէ չըգա
պիլլիլար, լաքին Պանը Մուհիթ էնկիւ-
լէրինտէ տալլալարըն պու գատար եիւք-
սէլլէ չըգաղըն նատիրէն, կէօրիւմիւլ տիր :
Իտի հէր պիր տալլալար արասընտա էփէլի-
ճէ տէրին պիր չուգուր պուլուլունտըլ ճի-
հէթլէ, պու չուգուրտան տալլալըն թէփէ-
սինէ չըգաճադ օլան կէմի սանքի պէլլիւք
պիր սու պայըրընտան թըրմաշըպ չըգաղա
մէճպուր օլմադտա տըր տէնիլլէ պիլլի :

ՀԵՔԻՄԼԵՐԻՆ ՎԱՋԻՑԻ Ի ՆԱՋԻՑԻՍԻ

Մ. Ամէրիգա խարիճիլէ նէգաթէթի սա-
պըգ սէր քեաթիպի Մր. Թօմաս Պալարտ
կէլէլլէրտէ Պալթիմօր չէհրի թըպպիլլէ մէք-
թէպլէրինտէն պիրինին շակիրտանընա խի-
թապէն «Ալօգաթ իլէ սօգթօր» պանընը
էսաւը քէլամ իթթիլադ էտէրէք պիր
նուլթի իրաւ էլլէմիլ տիր : Միւմալիլլէ մէն-
սուպ օլտըղարըն ճէմաթ իշլինտէ Բապըլ-
մըղըն խիթապքէրտէսի օլան «Ենէրին թու-
ղը» իւնվանը մուգատտէսինէ հաղըլլա
իսպաթը լիյադաթ էլլէմիլ օլան պիր խալը
հէքիմլէր իլէ իւլլիլէթ ու իւնսիլլէթ փէյտա
էթմէքլէր շէրէֆիլլէ քէսպի ֆաթիւր էթմիլ
իտիլին պէյան էլլէմիլ տիր : Ալլաղը հա-
միտէ վէ էվաթը պէրկիւղիտէ իլէ մէլուֆ
ու միւթթաթի օլմադ չէօնրէթիլլէ գաթէն
միւլթէհրի պուլուլունա պիր առտէ հէքիմ-
լիւք էտէճէք օլուր իսէ, անըն գատար ու
գըլմէթի տիւլալա օլուր տէնիլլէ պիլլի :

Մր. Պալարտ տէլար քի, «Շախսէն պէլլէ
պիր ֆամիլիա սօգթօրը թանըմըլ օլմաղլէ հա-
գիգաթէն պաթթիլարըմ, Պու գաթ նէրէլլէ
կիթսէ քէնտիսինէ բէֆադաթ էթմէքլիլիմ ի-
շլէն պանա մէղուլլէթ վէրմիլ իտի քի, պու
եիւլտէն զիյատէսիլլէ մանղուլ օլուր ի-
տիմ : Անըն պիղըլաթ խաթթալար իլէ լաթիֆ
վէ թէսէլլի պախ ճէլամալա կէօրիւնիւլ
գօնուլմաը անլէր իւղէրինտէ էօլլէ պիր
հիւսն ի թէսիւր հասըլ էտէր իտի քի, էն միւ-
էսսիւր իւլալար պիլլէ պու թէսիւրի հասըլ էթ-
մէքտէն աճիլ իտիլլէր տէնիլլէ պիլլի : Ան-
լէրին տէրտ ու քէտէրլէրինէ գուլադ վէ-
րիւր վէ հիսսէտար օլուր իտի : Թէրս վէ
խըրչին խաթթալար նատիհաթ, մէյուս վէ
գօրգաղարա իւմիտ վէ ճէսարէթ վէրիւր,
չաղ ու խէնտան օլանլար իլէ չաղ ու խէն-
տան օլուր, վէ աղլալա սըղըլալալար իլէ
աղլար սըղըլար իտի : Բէնտիսինէ հէր վէճէլլէ

րու ի մուհապէթ, թէվէճիւլ վէ էմիլլէթ
կէօթէրիլլի իտի : զանն էտէրսին քի
խաթթալարըն իրաւտէ ի ճիւղիլլէրի քէնտի
էլլինտէ իտի : անլէրին հէմ բէհպէրի, հէմ
ֆէլլէսօֆը, վէ հէմ տաթի տօսթը իտի : Պու
գաթըն պու հալլինի կէօրէրէք, եաղըն հա-
սըլ էթտիմ քի լալըղը վէճէ իւղրէ վէ քէ-
մալը ինտաֆ իլէ կէօրիլլէն պիր խըղմէթ
ճէմաթ իշլինտէ նէ գատար մանլիլ պիր
գուլլէթլէ մէտար ու մաստար օլմադտա, վէ
թէրթիպ օլուլունա մուլալէճաթըն ֆէլլաթ
ու թէսիլլաթը անըն պախ ճէթիլլի ֆէ-
վաթ ու մուհապէթա իտիսլէթէն նէ գա-
տար կէրիտէ գալմադտա տըր :

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻԷ

Ֆրանսա մէշահիր ի իւտէպաղընտան միւ-
թէվէֆթա Մ. Բընանըն պէլլիւք հէմիլլէ-
սի օլուլ, միւթէվէֆթա ի միւշարիլլէրին
պիր մուհապէթ ի ֆէվզ էլլա տէ իլէ սէվ-
մէքտէ օլտըղը Մատմաղէլ Բընան, պիրա-
տէրինին մուհապէթիլլէ հէր ճիւլլէլլէ լա-
լըղ վէ զիյատէսիլլէ ֆաղիլլէ պիր գատըն
իտի : Փէտէրլէրի քէնտի այալ ու էլլալա-
նա եալընըլ խանէ էլլեսը իլէ պօրճարը-
նա գարշը տաթի քիւլլէք պիր տիւքքէն
պրադարադ թէրք ի հայաթ էլլէտիլլինտէ,
ալաճադ սահիլլէրի անլէրէ մէրհամէթէն
պու էլլալարա տօգանմաղլար : Ֆաթաթ
Մատմաղէլ Բընան փէտէրինին պիւթիւն
պօրճարընը թէտիլլէ էթմէլի նէլլէ էլլէտի :
Մէղպուրէ մուլալիլլէթ տիլլիլլալալալալա
էտէճէք գատար թանիլլէ վաղթը նէֆա
էթտի, վէ Լանսօնտա քիւլլէք պիր մէք-
թէպ քիւլաա էլլէտի քի, քէնտի վալիտէսի
իլէ օ վաղթը օն իքի եալընտա օլան պիրա-
տէրի էրնէսթ Բընան քէնտիսինէ մուա-
վիլլիլլէ էթտիլլէր : Պու մէքթէպալէ մէղպու-
րէ չօղ իշ կէօրիւ, թա քի պիր մանաս-
թըր մէքթէպի քիւլաա օլուլարադ քէնտի
շակիրտէրի էլլինտէն ալընտը : Մատմաղէլ
Բընան եիրմի պէլլ սէնէ չալըլալադ, պա-
պատան գալմա պօրճարընը թագսիլլէ պէ
թագսիլլէ թէպիլլէ էտիպ պիր փարա պօրճ
պրադմալար : Պիրատէրի Սէն-Սիւրիիս նամ
րուհպան մէքթէպիլլինտէն նասըլ չըգաճա-
ղընտան, վէ չըգաղընտա նէ ետփաճաղըն-
տան տօլալըն էնտիլլէ էթմէլլէ պաշլատըղըն-
տա, եէկիւնէ մահրէմ իւլ էսարը օլան
գըղ գարնտալը քէնտիսինէ գըրգ լիւրա
կէօնտէրէք րուհպան սիլլինտէ տաթիլ օլ-
մադ իսթմէլլէտիլլէ հալտէ, վիճտանընա թէ-
պալիլլէլլէ տէրհալ մէքթէպալէն չըգաղարըն
քէնտիսինէ եաղըն, Բընան մէքթէպի թէրք
էթտի, վէ Փարիսէ կէլալի Մատմաղէլ Բընան
սայ ու գայրէթտէն ֆէրաղէթ էթմէլլէտի
պիրատէրինէ իսթար ու նատիհաթ էլլէտի,
վէ փարա գաղանարադ պու վատիտէ օնա
եարտըմ էթմէք իշլէն Ալմանիայա կիթտի,
վէ արթըրտըղը փարալար իլէ թէքար
Փարիսէ կէլէրէք անըն իշլէն ուֆաճըղ
պիր խանէ սաթըն ալտը : Մէղպուրէ խօ-
ճալըղ էթտիլլէ միւլտտէթ գարֆընտաքի
պիւթիւն տէրսլէրինի Տէպա գաղէթաղընտա
նէլլէ էթտիլլէր : Մատմաղէլ Բընան եաման
պիր գրիթիլլէ իտի : Սօնրա մէղպուրէ
պիրատէրինի էլլէնտիլլէ, վէ գարընտա-
լընըն ֆամիլիալալլէ պիլլիլլէ իւլալէթ
էթմէքտէ իքէն վէֆաթ էլլէտի :

—Հիսապ օլուլմըլ տըր քի, էլլիլլաա
300,000 ալա մէվճուտ տըր :

—Վուգու պուլան հիսապարա նաղարէն,
Մ. Ամէրիգա գատընլարտան 6,000 փօս-
թա միւլտիլլէ վար տըր :

ՍՈՒՀԱՐՐԵՐԱՅ

ՕՆ ՏՕԳՈՒԶԸՆՃԸ ԱՍՐ

4.

ՎԵՆԵՑԻԱ ԲՆԱՆ

«Ելին իշխման հետ նե պուլ-տու իսէ, անը գուզվելովն իշխէ, զիրա օլ կիթմէքտէ օլտըղըն հա-վիյէտէ իշ վէ թէտպիւր վէ իւր վէ հիքմէթ եօգ տըր» Վաթի 9. 10.

Էսպնա ի պէշէր Հազգ Թաալա հաղըթիւ-րինն քէնտիւրիննի նէ միւրատը մուգատ-տէսէ մէսնի եարաթմըշ իտիյինն, վէ նէ ֆէրաիդ ի ալլիյէ իւէ միւքէլլէֆ պուլուն-տըղլարըն պիւլմէտիւրէր։ Զանն էթտիւր քի, պու կէօրիւնիւր ալէմ իշիւն եարա-տըլմըշ օլուպ, մագսատը էօմրէրի սալթ պու արւնեայը կէօնէնմէք վէ անտէ քէսպ ի շան ու շէօհրէթ էթմէքտէն իսպրէթ տիր։ Մէսէլա, ալիւմ պիր էքսէրիյէթտէ կէօրիւ-միւշ վէ հալա կէօրիւլմէքտէ օլան պէօ-յիւք պիր համագաթ պու տէյիլ մի քի, զէմանի վէ փէք գըսա վէ ֆանի օ-լան շու էօմրէրի իշիւն լէյլ ու նիհար չա-լըշըրլար, թէտարիք կէօրիւրէր, հիսապը պուլունըրլար, ամմա արիւթ, էպէտի հա-յաթ վէ սատտէթլէրի հազընտա զայէթ պի գայտ տուրուրլար։ Պու գըսա էօմրիւ-միւշ իւէ էպէտի հայաթ իքթիսապ էտիւ-ճէյի թագտիրտէ, վաղիֆէսիդ վէ եա տիւն-եէլի եաշամագլըմըդ րէվա մը տըր։ Պիր սէյեան տիւնեատա օն սէնէ սէյեա-հաթ էթմէք իսթէտիյի հալտէ, սալթ պիր կիւն իշիւն հիսապ վէ թէտարիքիւթ կէօր-միւշ օլուր իսէ, տիւնէլիք էթմիշ օլմագ մը, պագի կիւնէրինտէ նէ եափաճագ, նէ ֆէնա հալլէրէ տիւշար օլամագ. պէօլլէճէ պիդ սալթ պիր կիւն պիւլ օլմայան տիւն-եէլի էօմրիւմիւշ խուսուսընտա տիւշիւ-նիւրտէք, մէգարտան էթմէ հիսապըդ կիւն-լէրիմիդ իշիւն նէ հալտէ պուլունաճաղըդ, ինսան պու համագաթ վէ վաղիֆէսիդլիյի իշիւնտէ եիւզլէրէ սէնէլէր տէվամ էթմէտի մի, վէ հալա էթմէյօր մը։ Մագիյէ աթֆը նիկեան էյլէտիյիմիդտէ, նիշէ տիւնեափէ-րէսթլէրին վէ հաթթա հիւքմտար վէ ճի-հանկիւրլէրին, իւլէմա վէ ֆէյլէսօֆլարըն նէ խուսուստա վէ նէ եօլտա իմրարը էօմր էյլէտիքլէրինն աշիքարէ կէօրիւրիւք, կէրէի ճիտտի ֆիւթուհաթ վէ սատտէթ, հազիդի իսլահաթ վէ քէմալիյէթ նամընա չալըշտըլար, ամմա անլէրին չալըշտըլարը զահիրի, ֆիւթուհաթլարը զահիրի, վէ հէլի մուլաֆադիյէթլէրի զահիրի վէ զէմա-նի իտի։ Անլէր շահիլէ վէ շահիլ ֆա-թիւլէր նամըլլէ մարուֆ տըրլար։ Զի-րա խալը պիր միւտտէթ տիւնեատա զահիրի գուզվելթլէր հիւքմ էթմէքտէ պու-լունտը։ Թէն, շահիլ վէ իւր գուզվելթլէրի, Պիր տէնր կէլտի քի, անտէ գալի իւլ պիւնեէ ճէպարլար, վիւճուտա սաղլամ վէ գուզվելթլիւր, վէ ճէնկեալլէր փէշիւ-վանլար պէյն էն նաս մէրդուպ վէ միւ-թէպէր թուլունլար իտի։ Պաշապ պիր տէնր տահա թագիպ էթտի քի, անտէ տիւնեալարը ֆէթհ էտիպ մէմալիք զապթ ու իսթիւա իւէ ատէմլէր զաթլ, վէ տիյար-լար խարապ էտէրէք, մուգաֆէթլիյէթ ի-րադ էյլէյն ճիւհանկիւրլէր էլ ի շէճաթ սա-յըլըլար իտի։ Սօն տէնրէրտէ տալի էր-պապը իւր ու հիքմէթ գուհուր էտիպ, մալիւմաթը միւքթէսէպէլէրի վէ հիքմէթ ի միւքթէթլէրիյլէ տիւնեայա աճիպ սուրէթ-տէ թէսիր իճրա էյլէտիւր։ իշթէ ասըլ քեմալի վէ ֆաթիլիւր պուլունար ատտ օ-

լունտու, վէ լաքին անլէր տալի սալթ զահիրի իւլէրիյլէ իֆթիսար էտէրլէր իտի։ Պուլունարըն հիշ պիրի տէ ինսանիյէթին մագսէտ վէ քէմալիյէթի ուղընա չալըշան միւլիւն քիմալէր տէյիլ իտիւր։ մէնաֆի ի ումուլիյէ իշիւն շէվգ ու զայրէթ վէ ֆէ-տաքեալըգ պու եօլտա օլամագ իտի։ Վա-գաա անլէրտէն պագրլարընն իսմլէրի մու-վագաթլէն թէվարիստէ զիքր օլունուր, ամմա նէ սէպէպէ մէպնի, ֆէնա վէ մու-զիրը քիմալէր օլտըղլարըն, վէ հէմիւնս-լէրինն իրաա էյլէտիքլէրի զարար ու զի-յանլարըն իրաա էյլէթ իշիւն տէյիլ մի. զատտարըգ վէ զալիմլիքլէրիյլէ սու ի թէ-սիրլէրինն իզնար օլունմասը իշիւն տէյիլ մի. թէնլէրի իշիւն չալըշտա տա ճանլարը հազընտա պի գայտ օլտըղլարըն, վէ հիւնն ի ալիւգա մալիք օլմայըպ տա հուղուգաթը նէֆսանիյէ իւէ եաշատըղլարըն իմա էյլէ-մէք իշիւն տէյիլ մի. էլ գըսա, էանա եա-շալը, էանա նէթիւնէրտէն հազըն էյլէմէյէ պիդէ էմալ օլունն իշիւն տէյիլ մի. իւէ-լաքեալըմըգ հազիդի վաղիֆէ նէ տիր, վէ նէ եօլտա իֆա օլունըր իտիյինն թալիւմ էյլէյիպ, տիյարլար զապթ իւէ ատէմլէր զաթլ էթմէք շէճաթ վէ մուլաֆադիյէթ թարիդի տէյիլ տիր, պիւ աքս էպնա ի ա-տէմին իսլահաթ վէ իմարը եօլունա օլան ֆիտիյէ հազիդի ֆիւթուհաթ օլուպ, պու տալի տալիլի գուզվելթ վէ խէսաթի մէմուհէ իւէ միւթթուսը օլանլարըն աի-լագ, վիւճաան վէ գալպ տէվարիյիտէ հիւ-միյէթ, լէթաֆէթ, մահճուպիյէթ վէ մու-հապպէթ րուհը իւէ չալըշտալարը իւզէրինն միւլպէթի տիր։ մէյուսա մուլին, տէրտիյէ հէմտէրտ օլմագ, սէֆիլէ եարտըմ, տիւշ-կիւնէ իմտա, տուլ վէ էօքսիւղէ մուա-վէնէթ, վէլ հասըլ հէր սընըֆ ատէմլէրէ թէմտիտի եէտէթմէքլէ օլուր տէյերէք Բապ-պըմը քէնտիւնտէն էվլէլ վէ սօնրա կէլէն պիլ ճիւլէ տիւնեափէթտէ վէ ճիւհանկիւ-րլէրի խէճիլ էյլէտի։ Լաքին թէնսիւլէ շայան տըր քի, Բապպըմը ինսանն վա-զիֆէսի տալիլիտէ հէր հազիդաթը քեա-միւլէն պիւտիւրմիւշ, վէ նէ եօլտա եաշամագ կէրէք իտիյինն ուղըմըգա վէրտիյի ֆի-տիյէսիյլէ միւհրլէմիւշ իսէ տէ, ինսան եիւն տէնրլէրէ հազիդաթտան պալտ պուլուն-մըշ տըր։ Գրիտտոտան էվլէլ քէլամ գըթ-լըլը վար իտի, լաքին անտէն սօնրա տա ամէլ վէ իճրաթ գըթլըլը հիւքմ սիւրմէյէ պաշլատը։ Իսլահաթ վէ թէգատտիւմիւլիդ իշիւն օլան էսաա վէ զալտէ 1890 սէնէ գատար էվլէլ պէյան օլունմըշ իսէ տէ, խրիսթիյանլար անճագ պու տէնրտէ քէն-տի հազիդի վաղիֆէլէրինն իճրասընա թէլլիք օլունմըշ տըրլար։ Ինճիլ խրիս-թիյանլարըն էլիւտէ, 1800 սէնէտէն պէրու պուլունմագտա իտի իսէ տէ, անլէր ինճիլին անքեամ վէ գալանիյինն իճրասընա տահա հէնուլ թէշէպպիւլա էյլէմէքտէ պուլունմըշ-լար տըր։ Ասըլ հաղըրտա միւշահէտէ օ-լունան հէր էյի թէրագիյաթ ճիտտի վա-զիֆէմիդ սէմէրէսի տիր։ Վաղիֆէմիդի քէ-մալըլլէ թանըլպ ֆիլէ կէթիւսէ իտիք, ասըմըգտա նիշիւն տահա զիյատէ մու-վաֆադիյէթ նիւմայան օլմայա իտի։ Հա-զիդի վաղիֆէմիդին իֆասը պիդէ պատի ի մէնէրէթ օլտըղը միսիլիւ, պի գայտ մուա-մէլէմիդին վէ պի փէրվա հարէքեաթըմըղըն նէթիւսի տալի մուճիպ ի մէղէլլէթիւլի տիր։ Զիրա տիւնեա մուլաճէնէսիտէ վու-գուա կէլէն պուլունա վէֆիյաթ, իւլլ ու էմ-րադ, աթէթ ու պէլա, թէնլիք ու թէն-

րիպէ, քեաֆէսի ինսանն մատտի վէ մա-նէլի սուրէթտէ պի փէրվա մուալէլէսի եիւլիւնտէն տիր։ ան, ինսան նէ վաղթ շու մուճիպ ի խասարաթ վէ սէպէպ ի խա-րապաթ օլան ճէնալէթ փէնչէսիւնտէն թալա-լիս ի կիրիպան էյլէյէթ տիր։ Պալա ի է-սէֆ չօդ շէյ վար իսէ տէ, մէյուս վէ մէֆ-թուր օլամագ պիր շէյ եօգ տըր։ Ասըլ հաղըրտա սէվիւնիւլի պատի չօդ հալ-լէր տալի պուլա պիլիւրիդ, թէրագի-յաթ ալէմինէ պիր նազար էյլէ, հէր շէյտէ պիր թարիդ ի սուհուլէթ, պիր ու-սուլը ճէտիտ վէ պիր էսաա միւլիտ կէօ-րիւսիւն, հէր տալիքտէ պուլունան էֆ-րատ քէնտի սէնաթլարընա մուլաֆադի-յէթ իւզրէ տէվամ էթմէքտէ տիրլէր։ Իշ-լէրինն տահա միւքէմիւլ վէ միւշէրէթ օլմասընա արղուքէ պուլունտըղլարընտան, միւքթիւլարըն տէֆ ու իզալէսի զըմըն-տա րուլ ու շէպ միւթալալիւղար օլուր-լար։ Ատէմ տէրին տէրին թէֆէքըլը էյլէ-յէրէք զանն էտէրսին հէր շէյտէն պիր միւ-ճիդէ չըգարըյօր. պու կիւն մէյուսն ը մէ-տէնիյէթտէ կէօրիւլէն պուլունա թէգատ-տիւմ վէ ճիւս ի ինսանն շու տէրէճէ մէ-սուտ վէ միւթալ հալլէրի պուլուն թաս-տիդ էյլէր։ Հէր տալիքտէ պիր թէրագի-նիւմայան օլմագտա տըր։ Նիթէթիւմ թէ-պապէթ տալիքտէն կէշտիյիմիդտէ կէօրիւ-րիւք քի, ատէմ անտէ նէ գատար թէրագ-ի էյլէմիւշ, վէ ճիւս ի պէշէր նէ գատար ֆալտէեապ օլմուշ տըր։ Փագաթ ալէր պիր ճիւլէթտէն տէրիդ քի, հէր նէ քի է-տիւլիւ վէ հէր նէ քի պուլունմըշ իսէ հա-լա նազըս տըր։ տահա չօգ իսլահաթ լա-զըմ, եիւլլէրէ հաղըգ վէ միւճէրէպ սոգ-թօրլար վէրէմ, գըղըլ հիւմմա վէ գօլէրայը տալի աշըլամագ ուսուլըլա սաղալթմագա չալըշմագտա տըրլար, վէ չարէսինն պուլ-մայաճաղար մը։ էվլէթ, պուլաճաղար, վէ չօդտան մուլաֆադ օլուրլար իտի։ կէճ գալմըշլար. վաղիֆէլէրինն իճրասը զըմըն-տա զաֆիլթ ուլգուսընտան հէնուլ ույա-նըյօրլար։ Վէ պէշէրիյէթին իսլահ լա-վալը վէ քէմալիյէթի իշիւն հէր շէյտէ վէ հէր եէրտէ տահա պիր չօգ թէտա-պիր ի միւլէսիւրէ իթթիսաղը մուգթա-զի տիր, վէ պու տա մահա ինսանլա-րըն չալըշմասըլլէ միւլմիւն օլամագ տըր։ կէրէք սընաթի վէ կէրէք իւլի ալէմտէ եա-շայանլար քէնտի մէվգիլէրինտէ պիր ազ տահա տիգաթ վէ կէրմի իւէ սայ էյլէյիպ, զէնկիւն սէրվէթլիւ, ալիւմ հիքմէթլիւ, վա-լի ֆէսահաթը քէլամըլլէ, էտիպ էսէր ի զալէմիլլէ, խաթիպ իսթապը, վէ քեաթիւպ քիթապըլլէ էդ ճան ու տիւ միւտալիւմ պու-լունալար, էպնա ի պէշէր մուլթաղըր օլ-տըղը իսթիւրահաթ վէ մուլթըլըգա պիր ան էվլէլ նալի օլուպ, տիւնեա վէզալիֆ իւ-ղըմէսինն իֆա էթմիւշ պուլունաճագ տըր։ Միւլէլ ի միւլթէմէտտիւնէյէ իմալէ ի նազար էյլէյլիւմ. անլէր հալը հաղըր վէ միւս-թապպէլտէ հէմիւնլէրինն սատտէթ ի հալ-լէրի ուղըրնա մանէն վէ մատտէթէն նէ աղիւմ ֆէտաքեալըլտա պուլունմագտա տըրլար։ Պուլունա թէրագիյաթ, անլէրին սայէսիլլէ տէյիլ մի տիր։ Անլէրէ օլան միւնէթտալըգ պուլունմըղը մա էլ մէմու-նիյէ իպրադ էյլէյէրէք պիդ տալի հէման անլէրին զայրէթ վէ խըմմէթլիւն իսթիսալ էյլէմէլլիւք. զիրա մէնաֆի ի ումուլիյէ ի-շիւն պիդ տալի մէսուլիյէթ ի շէտիտէ թահթընտալըգ. վաղիֆէմիդտէն գաշամայըգ. Զէմանէմիդ իսլահաթը ումուլիյէ իշիւն

Ֆէտաքեարը վէ խըտմէթ տէհրի տիր : Վա-
զիֆէշինասը հիսսինտէն խըտմէթ թէվէլ-
լիւտ էտէր, վէ խըտմէթ ինսանըն հէք մագ-
սէտի տիր : Չաթէն ճիհանտա հէր մէվճու-
տաթ կէրէք ալէմի հայլանաթ վէ հէպա-
թաթ, կէրէք աշաղըտա մատէնիյաթ, վէ
հօգարըտա սէմալիյաթ, խըտմէթ էթմէք
էսաւը հագիդիսի իւզէրինէ միւլէստէ տիր :
Հէր շէյ հէքտիկէրինէ խըտմէթ էթմէք
վազիֆէ ի մուգատտէստիյէ միւլէլէֆ տիր :
Խըտմէթ օլունմայա տէյիլ, խըտմէթ իֆա
էթմէյէ հաղըր օլմագ լաղըմ տըր : Մաղ-
հարը միւլէքաթաթ վէ հալիլի պէրէքաթ
օլմաղըղըն, քէսպի շան ու շէօհէթ էթ-
մէքիլին սըրըր խըտմէթ վէ ֆէտաքեարը
տըր : մաղիտէ վէ հաղըրտա շէօհէթիյաթ,
ինսանիյէթ վէ ատալէթիկէրլէր գէվաթը
սիթուտէ սիմաթ պու հօլտա քէսպի իշ-
թիհար էյլէտիլէր : Խէլասքեարըմը, Վիսն
իւլ ինսան քէնտինէ խըտմէթ օլունմագ ի-
շիւն տէյիլ, անճագ խըտմէթ էթմէք վէ
ճանընը չօգ քիմէսնէլէր պլտէլինէ ֆիտիյէ
վէրմէք իշիւն կէլտի : տէտիյի հալտէ, պիզ
նէրէտէ գաղըրը : վէ տիւնտատան միւլֆա-
րէպաթընտա ֆէտէրինէ քէմալը թէվաղու
իլէ, Վիսն էթմէք իշիւն պանա վէրտիյին
իշի թէմամ էյլէտիլ, տէյիլ պույուրըղը
թագտիրտէ, պիզտէն քիմ էթմէք վէ էթ-
մէք իթմամ էյլէտիլ տէյէ պիլիլ : տէյէմէ-
տիլիմիզ պի փէրվա վէ պի գայտ օլտըղըմ-
դա տէլիլ տէյիլ մի տիր : Արթըզ վաղիֆէ-
սիլլիք ույզուսընտան ույանալըմ : Խալի-
զիմիզ վէ հէմֆինսիմիզ պիզտէն նէ խըտ-
մէթ թալէպ էթմէքտէ օլտըղըն տէրք էյ-
լէյէլիմ : Պօշ խալալաթ վէ զիւլիւլէրի
պէր թարաֆ էտէլիմ, հագիդի մուլաֆֆա-
զիյէթ վէ թէգատտիւմին սըրըր խըտմէթ
ալէմինտէ օլան ֆէտաքեարըգտա, ախլա-
զի էօմիւրտէ վէ մանէլիյէթ թարիդիտէ
օլտըղըն պիլէլիմ : Չիրա պու հիսսիյաթա
մալիք օլմայարադ հաշայան պիր ֆէրտ հէր
քիմ օլունսա օլուն, վէլէլ մուլաֆֆագ օլ-
սա անըն աղըպէթիտէ պաթըլըդ մու-
հարէր տիր : Սալթ ումուրը շախիյէ վէ
աիւնէլիյէլէ աիտ էֆքեար ու ամալըմը
պիզի շափուգ ֆէրամուշ էթտիրիլէր, ամ-
մա ուլտուլէթ ի ումուլիյէ վէ աիւրէթէ
միւլթալիլ ումուրը խալիյէ վէ աթվարը
հատանէմիզ պիզի էօլմէզ էյլէլիլ իւլա նի-
հայէ անտըրըլար :

ԳԱՏԵՆԱՐ ԻԼԵ ԻԼՖԵՑ ՈՒ ԻՆՍՈՒՅԵՑ
ՁԵՎԵ ԻՆԻԼԵՄԵ

Կէնճէրէ խիթապէն հաղըլան քիթապ-
լարտան էքսէրիսինտէ գատընլար իլէ իւլ-
ֆէթ ու իւնսիյէթին իսլաճ վէ թէհիլիլ ի
ախլադա մէտար օլմասընա տաիր պիր չօգ
շէյլէր գիքը օլունմըլտըր : Խալալիէրէսթ
կէնճէր պու նէվ էսէրլէրի օլունմագտան
զէվդիկալ օլունպ, անլէրտէ էրքէն էվէնմէ-
նին մուհասէնաթ վէ ֆէվաիտինտէն պան
օլունտըղըն կէօրէրէք զայէթ մէմուլն վէ
խօշնուտ գաղըլար : Իշիլ ըրդ վէ թէրպի-
յէլի գատընլարըն թէհիլիլ վէ իսլաճը ախ-
լադա մէտար օլան թէսիրլէրինի ապա ին-
քեար էթմէզ իսէմ տէ, ինսանըն պիլա թէֆ-
րիզ հէր նէվ գատընլէ իւլֆէթ ու իւնսիյէթ
էթմէքտէ, տահա էյի հալտա տահա զիյատէ
իֆֆէթիկէրլէր օլաճաղընա ապա ինսանմա-
նարդ էտէլիմ քի պիր քիմսէ մէրտիւմիար-
լար արապընա տիւշիւպ տէ էթլի օլմատը-
ղընտան օլ ինսան հէյէնլէրին իշթիհասընը
աշմաըն, վէ անլէր թարաֆընտան կէնիլ-
մէյէրէք ճէմիյէթիկէրինէ գապուլ, վէ փէք

օ գատար թալիմ ու թէրպիյէ կէօրմէմիշ
օլան հէրլի պիր հաքիմին խըտմէթ ի քի-
թապէթինէ թախին օլունսուլն : Բէլլալիք
ֆարզ էտէլիմ քի, պիր միւլտաթ սօնրա
մէրդուլ քէնտիսինին տալի վաշլիլէմէքտէ
օլտըղըն կէօրէրէք, օ հալտէն գուրթուլ-
մաղա միւլէստիր պիր շարէ արամաղա պաշ-
լար : Պու սըրտա գաթայա չըգմասընա
վաթըթա իթթիլաղ էթմիշ օլտըղը սան-
տալ փարչաթը իւզէրինտէ պիր գաշ քի-
թապ պուլունմագտա իտիյի խաթընա կէ-
լիլ : Սանտալ փարչասընըն հանընա սէյիլ-
տիր, վէ քէմալը մէսէրրէթլէ ունուտըմը
քիթապըլարըն իշինտէ կէնճէրէ խիթապէն
հաղըլմը պիր էսէր պուլուն : Սապըրըզ-
լըզլէ մէղքիւր քիթապը աշըպ անտէ միւ-
լէլիլի քիթապըն «Տին ի մէսիհիտէն սօն-
րա գատընլար իլէ իւլֆէթ ու իւնսիյէթ
էթմէք գատար սաիր հիշ պիր շէյ կէնճէ-
րին թէհիլիլի ատապ ու ախլաղըլարընա մէ-
տար օլմագ :» Խօլլու իտարէ ի քէլմա էթ-
միշ օլտըղըն պուլտըղընտան, օ հէրին գա-
տընլարը իլէ իւլֆէթ ու իւնսիյէթ էթմէյէ,
վէ միւլաշէտէ ի տիտար վէ իսթիմալը
կիւլթալարը իլէ մահաղու վէ միւլթէ-
լէղիլ օլմաղա պաշլար : վէ լաքին կիթ
կիտէ անլար քի անլէր սուլըն էն էսապի
իսթիմալարընա աղըլմալը, վէ տիւնտատ
ֆիլ տիշի տարաղըլարըն վիւնուտընտան պիլէ
պի խապէր պուլունմագտա տըրլար : Իմաի
պու քիմսէ թէհիլիլի ախլաղ վէ քէմալիյէթին
մաթըլու վէ միւլթէլէմ օլան տէրէճէսինէ
թարիլի Միլաթըն հաճիլի սէնէսինտէ կէ-
թիլէ պիլէճէք տիր :

Պէլքի պու միսալըն գուլիլէթ վէ էնէմ-
միյէթինի անլամաղ սընըլ : թէհիլիլի ախ-
լաղ ու ատապընըգա խաթիմ օլան գատըն-
լէրլէ տէյիլ, անճագ հաղարը իլթիֆաթը-
նըղա զայր ի լայըգ գատընլար իլէ իւլֆէթ
ու իւնսիյէթտէ պուլունտըղընը զէման,
իշպու ալաղ թագըմտան օլան գատընլա-
րըն, ալէլ խոսուսա էկէր կէնճ իսէլէր, սի-
զէ օլ մէրտիւմիար կիւլէլ գատընլարտան
զիյատէ խալըր տօգուլմագ, էկէր անլէրին
իշինտէ աղըն սէյիլ, թէճրիպէքեար, վէ
կիւլէլ վէ շէն, միւլֆիլ վէ աղ չօգ օգու-
մըլ օլան ալթմըլըզ միւլսիննէ պիր գատըն
պուլուն իսէնիլ, անըն աղըրըղընա ալ-
թունը նէ գատար սէվէր իսէնիլ, անը օլ
գատար մուլաղէլ թուլթուլ իւզէրինէ թիթ-
րէլինիլ, վէ լաքին կէնճ գատընլարտան
իսթիլարդ էտինիլ : անլէրտէն միւնասէ-
պէթիլ վէ մանասըլ սէօղլէրտէն պաշգա
պիր շէյ իշիթմէյէճէքսինիլ, վէ անլէրտէն
միւլսթէֆիտ օլմագ շէօյլէ տուրսըն, հաթ-
թա տիւնտատան վէ քէնտի նէֆսինիլտէն
պիլէ իքրաճ էտէճէքսինիլ : Ատէմ անճագ
տաիմա քէնտիսինտէն ալի օլան գաթլար
իլէ ալաղա վէ միւնասէպէթտէ պուլունա-
րաղ թէհիլիլ վէ թէրպիլիլի ատապ ու ախ-
լաղա պալաթէր պիր մէրթէպէլէ վաթըլ օլա
պիլիլ : պիլաէն ալէյա ատէմին իւլֆէթ ու
իւնսիյէթ էթմիլի գատընլար անճագ քէն-
տիսինտէն հիւքսէք օլտըղը զէման քէնտի-
սինին թէհիլիլ վէ թէրպիլիլի ախլաղընա
մէտար օլա պիլիլիլ : Հիշ շիւպէն հօգ քի
իֆֆէթ ու իսմէթ ճիհէթիլէ ալէլ ումուլմ
գատընլար էրքէլէրէ ֆարիլ իսէլէր տէ,
իֆֆէթ ու իսմէթ անլէրտէ ալէլ աղլէպ
մէնֆիլ վէ խապէրիլ պիր ունուր օլունպ,
էսապի վէ միւլսպէթ պիր ֆաղիլէթին գուլ-
լէթ վէ թէսիրինէ մալիք տէյիլ տիր :

Պիւնաէն ալէյա զէվդ ու թապիլաթընըն
հիւքսէլէրէն, ախլաղ ու ատապընըղըն

մուհաֆազաընա, վէ գուլիլ ի ֆիքրիլէնի-
ղին թէղալիւտ վէ թէրպիլիլէ մէտար
օլունմագ պիր գատըն արաշտըրըղընը զէ-
ման թալիմ ու թէրպիլիլ վէ իֆֆէթ ու իս-
մէթ ճիհէթիլէ սիլտէն հիւքսէք օլան պիր
գատըն իլէ իւլֆէթ ու իւնսիյէթտէ պու-
լունմագա շալըլընըլ : Ելպէթթէ պիլ մէճ-
պուրիլէ իսթիլաթ էտէճէլինիլ, վէ մա-
տուրընըգա պուլունտան գատընլար իլէ
գապա վէ թաղիլարմիլ սուրէթտէ վարըն-
մանըլը թալիլիլ էթմէմ : պիլաքս պու
գատընլարա գարըլ պօրճու : օլտըղընը պիր
վազիֆէ վար տըր քի, օ տաիլի իլէ-
րի վարմագ իշիւն անլէրի թէշլիլ վէ թէր-
պիլ, վէ էկէր միւլթին իսէ անլէրէ հէնի
հէնի էֆքեար ու միւլթալաթ իլնագ էթ-
մէք վէ գատընլար իլէ իւլֆէթ ու իւնսի-
յէթտէ պուլունմագլէ նէ ֆէվաիա կէօրմէք
իսթէյօր իտիյէնիլ, անլէրէ օլ ֆաիլէլէրի
վէրմէք տիր :

Տաիմա աղլի վէ մանէլի ֆաղիլէթլէր ճի-
հէթիլէ սիլէ ֆարիլ օլան գատընլարլէ իւլ-
ֆէթ ու իւնսիյէթտէ պուլունմագ գաթա-
րընտա սապիթ գատէմ օլունըլ : Հէլէ թալիմ
ու թէրպիլիլ ճիհէթիլէ սիլլին խալընա մա-
տուրընըգա պուլունտան պիր գատըն իլէ
էվէնմէլի խաթըրըղտան պիւլա պիլթիւն
չըգարընըլ : Սիլլի իլէրիլէ սէվդ, սայ ու
զայրէթէ թէշլիլ, հաղապիլիլ վէ իսթի-
գաթէթ թարիդիտէ մուհաֆազա, գու-
սուրըրընըլ իրաէ, վէլ հասըլ սիլլի ա-
տէմ էտէճէք պիր զէվճէ լաղըմ տըր : Պէօյ-
լէսի պիր զէվճէ պուլունմագտան ապա գաթ ի
իւմիա էթմէլինիլ : Պիր կիւն ֆէվդ էլ ա-
տէ ֆէթանէթ վէ տիրալէթ վէ զէրաֆէթ
սանիլի օլան պիր գաթ, զայէթլէ սա-
հիպէ ի ճէմալ վէ քէմալ օլան պիր զըղա
էվէնմէք թէքիլինէ ճիւրաթ էթմէ, զըղըն
քէնտիսինիլ րէտա էտէճէլինէ տաիր խաթիլ
պէյան էտէն պիր կէնճէ ճէվապէն, Վաքին,
տօսթուլմ, օլ զըղտան չօգ կիւլէլ վէ չօգ
զիյատէ օգուլըլ զըղար սէնտէն չօգ չիւ-
քին վէ տահա ատի ատէմէլ իլէ էվէնմիշ-
լէր տիր : Խօլլու պէյանը էֆքեար էյլէ
միշ տիր : Էյ կէնճէր, պուլունտան իս-
թիլաթ էտէ պիլիլիլիլիլ, էկէր միւլթա-
գիմ վէ հաթաքեար իսէնիլ, էկէր ախ-
լաղը հաթիտէ սահիլի իսէնիլ, էկէր ճէ-
սուր վէ շալըլան իսէնիլ, էկէր ճիւլի նէ-
ղաքէթ վէ զէրաֆէթ վէ քեաֆի տէրէճէտէ
աղ ու իլանա մալիք իսէնիլ, վէ էկէր
կէրէքտէն աղ ու մուհապէթէ մալիք ի-
սէնիլ, սայքի հէր իսթէլիլիլիլ զըղ իլէ էվ-
լէնէ պիլիլիլիլիլ : Ճէսարէթլէնմէք իշիւն
պալաթէքի սէօղալէն չըգարըլաճաղ չու սա-
տէ գաթիլ ի քիլլիլիլիլ, հանի Վաթըր ու
խալալմտան տահա չօգ էյի զըղար պէն-
տէն չօգ էտաթ քիմսէլէրի սէվիլ անլէրլէ
էվէնմիլիլ տիր : սէօղլէնիլ խաթընա
սաղլալընըլ :

Ալէլ ումուլմ գատընլար էրքէլէրտէն չօգ
իտարը ու իլանա մալիք տիրլէր : Գրդ չօճուգ-
լըղտան էրքէք չօճուլըն հալի օլտըլը սու-
հալէթ վէ ֆուրաթլարա հալի օլտա,
էրքէք չօճուգ 21 հալընտա նէ գատար
քեաթիլ պիր ատէմ օլուն իւլէ, զըղ չօճուգ
տաիլի 18 հալընտա տահա քեաթիլ պիր գա-
տըն օլուն : Վէլաքին էվէնտիլիլիլ սօնրա,
ալէլ ումուլմ գատըն թէրաղըլալթը ֆիլ-
րիլիլիլ տուր օլուն : Մաղսէլիլ գատընըն
էօյլէ պիր հալտէ պուլունմագտան իւլգու-
մընը հալսու միւնասէպէթիլիլ կէօսթէր-
մէք օլմալըլ, անճագ ումուլմ թաշթը
թապիլիլիլ օլան պիր հագիդաթիլ պէյան-
տան իւլալիլիլ տիր : Գատըն խանէ խալը
ղալիլ վէ էնալիլիլիլիլ զարդ օլուն : Էվ-
լէնտիլիլիլ սօնրա 10 տան 20 սէնէյէ գա-
տար օլան միւլտաթ ի հալաթընը քէնտի-
սին էն ալի սէֆապալիլ վէ պաիլ ի ֆիթի-
լաթ : մէմուրիլիլիլ օլան էվաթ պէօլիլիլիլ
պէյալէյէ սարֆ էտէր : Պու շէյ գատընըն
վաղթընը թէլէֆ էտիլ էքսէրիլա անը թէր-
պիլիլ ի ֆիլթիլիլիլ մահալում զըղար :

(Մաղսուլ Լալ)

Ետըն կէնճէրին տուա մէճիլիլ սաաթ
Գտա Ամլիլիլիլ խանը իւլաթէթլանսին-
տէ ինիլաթ էտէճէք տիր :

ՇՈՒՅՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

Բուսի ցուցմ. 16. վե Էֆրեմի ցուցմ. 28. 1893

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Պու հաֆթա զարփընտա Ծրանսա աշխա-
լընա տարի փարիստէն աթիտէքի թէլէկրաֆ-
լար ախլ օլունմըլ տըր :

Յունվ. 18տէ սապրգ Հարպիյէ նազըրը
Մ. Ծրէյսինէ մէճիսի Աւան թարափընտան
ուսուրը աւընէրիյէ գոմիսիօնը ազալըղընա
ինթիխապ օլունմըլ իսէ տէ, դապուլ էթ-
մէմիշ տիր : Յունվ. 20տէ մէճիսի մէպու-
սան իսարիճիյէ նազարէթինին պիւտսէսինի
թաստիդ, վէ վաթիդան նէզտիստէքի սէֆա-
րէթին իլզասընա տարի վուգու պուլան
թէքիթի բէտտ էթմիշ տիր : Քէզալիք
Յունվ. 20տէ դրալ թարափտարանը բէխի
Գոնթ Մ'Օսընվիլ քէնտի ֆըրգասընըն փրօկ-
րամընը նէշը էտէրէք, պիլ ճիւմէ մուհա-
ֆազաքեարան գուլվէթէրինին ճէմ էտիւ-
մէսինի, վէ էտնա ի ինթիխապաթտա հա-
ղըր պիր հալտէ պուլունուլմասընը թալ-
սիյէ էթմէքտէ տիր : Յունվ. 21տէ մէճիսի
Մէպուսանտա բէխ' էսպագ Նաֆիա նազը-
րը Մ. Պայօնըն մէպուսըղտան իսթիֆա
էթտիլինի պէյան էթմիշ տիր : Մ. Տրէյֆիւս
Պէլըրտտա մուգիւմ Ծրանսըղարա թախ-
սիսաթ իթասընը թալէպ էթմիշ, վէ Սըրպ-
լարըն Ծրանսա հազըղտա թէվէճիւհիւ
օլունմըլ պէյան էթմիշ տիր :

Սյան մէճիսինտէ, մաթպուլաթա տարի
զանուս լախնասընըն միւզաքէրէսի էանա-
սընտա, Մ. Կօպլէ լախնա ի մէզըլըրէնին
լիւզուսըղ իտիլի պէյանըլէ ալէյինտէ ի-
տարէ ի լիսան էթմիշ, ֆազաթ Մ. Թրա-
րիւ վէ Աալիյէ նազըրը Մ. Պուրթուս լա-
խնա ի մէզըլըրէնին հուրիլէթ ի մաթպու-
լաթ միւտախէլէ էթմէյիպ, անճագ իֆրա-
թաթը պաստըրմագ իւզըթ թանդիւմ էտիւ-
միշ իտիլինի պէյան իլէ, անը միւտաֆա-
էթմիշ տիր : Սյան մէճիսի պէյիւք պիր
էքէրիլէթլէ լախնա ի մէզըլըրէնի մատտէ
պէ մատտէ նազարը թէպդիգտէն կէշիւմէյէ
զարար վէրմիշ տիր : Ղաղէթալարըն զապլթ
ու միւտաթէրէ, վէ նաշիլըրէնին ախլ ու
կիրիֆթ օլունմալարընա տարի օլունպ տա
Մէպուսան մէճիսի թարափընտան բէտտ
օլունմըլ օլան պէնտէր դապուլ օլունմըլ
տըր : Յունվ. 23տէ իսարիճիյէ նազըրը Մ.
Տըվէլ Ալմանիա սէֆիլի Գոնթ աը Միւնս-
թէրէ իճրա էթտիլի պիր զիյարէթ էանա-
սընտա, պազը փարիս զաղէթալարը թա-
րափընտան իթիֆաթը միւտալէսի թէշքիլ
էտէն տէվլէթլէրին սէֆիլըրի ալէյինտէ
վազը օլան նէշիլաթը միւֆթէրիյանէտէն
տօլարը պէյանը թէէսիւֆ էթմիշ տիր :
Իշպու սօն մատտէյէ տարի Պէրիլտէն ա-
թիտէքի թէլէկրաֆիստէ տախի ախլ օլուն-
մըլ տըր : Յունվ. 23տէ սիւֆէրա ի էնէ-
պիլէնին փարիս զաղէթալարը թարափըն-
տան տիւշար օլունպարը թէարուզաթտան
պահսլէ, Նօր Տըյէ Ալլէմնէ Զէյնէլ զա-
ղէթաթը Ալմանիա հիւքիւմէթինին Ծրան-
սա հիւքիւմէթինէ իճրա գըլընաճագ թէպ-
լիդաթտա իշթիրաք էթմէյէ հազըր օլունմը-
նը պէյան էթմիշ տիր :

Յունվ. 20 թարիլի պիր թէլէկրաֆիստէ-
տէ Գօրնիլիս Հէրցին ինկիլթէրանըն Պար-
նամթ նամ շէհրինտէ ախլ ու կիրիֆթ է-
տիլտիլի պէյան օլունմըլ տըր : Յունվ. 23
տէ իթալիանըն փարիս սէֆիլի սապրգ
ճէնէրալ Մէնապրէա իթալիանըն մէճիսի
այանը ազասընտան պուլունտըղը ճիւհիլէ

փանամա իշինտէ Մ. Գօրնիլիս Հէրց իլէ
ճէրէյան էտէն միւտապաթը հազըղտա
իճրա ի թահպիպաթ օլունմասընը պաթէ-
լէզրաֆ մէճիսի մէզըլըր (Սյան մէճիսի)
բիյասէթինտէն իսթիտա էթմիշ տիր :

—Վիւրթէմպէրկ Գրալ վէ Գրալիշաթը
Վիէննայը զիյարէթ էթմիշ տիր : Բու-
մանիա Գրալը Շարլ հաղըթլէրի Զիլմա-
րինկէնտէն մուֆարաթաթ էթտիքտէն սօն-
րա նամիդաճ պուլունտան զէվէսինի զիյա-
րէթ էթմիշ իւզըթ Ալմանիա վազը Նօ-
վիտէ կիրիլ տիր : Ալմանիա վէլի ի աշտը
Արշի Տիւզ Ծրանսիս Ծիւրիսնաթ Յունվ.
18տէ Հիւտիսթանըն Պօմպէյ շէհրինէ նէ-
թիշմիշ տիր :

—Փէթրէսպուրկտան կէլէն պիր թէլէզ-
րաֆիստէյէ նազարէն, Սլաթուսթի վէ Սա-
մարա տէմիլ Եօլու խաթթը իւզէրինտէքի
թէրէն աթէշ ալմըլ, վէ ապաքի ի ճէտիտէ-
նին պիր խալըսը թէլէֆ օլունմըլ տըր :

—Ալմանիա իմիէրաթօրընըն էն քիւլիւք
հէմիլէսի ֓րէնէս Մարկարիթին բէսմի
իլզալմաճը կէլէն շարշէնպիս կիւնիւ վու-
գու պուլմըլ տըր : Բուսիս իմիէրաթօրը-
նըն պէյիւք օլուն Կրան Տիւզ Նիգօլա Ա-
լիքսանտօլիլ բէսմի մէզըլըրտէ հազըր
պուլունմագ իւզըթ կէլէն Փազար էթմիշ
Պէրլինէ միւթէվէճիսին ֓րէթէսպուրկտան
հարէքէթ էթմիշ տիր :

—Գրալ Միւնս հաղըթլէրինին զէվէս ի
մութլագաթը Գրալիշա Նաթալի իլէ պա-
րըշտըղը Պէլըրտտան քէշիտէ օլունան
պիր թէլէկրաֆիստէ պէյան օլունմըլ ի-
տիր : Մուսախէրէն քէշիտէ օլունան պիր
թէլէկրաֆիստէ միւշարիլէյիւմանըն պա-
րըշտըղարընա տարի հէնուզ մալիւմաթը
բէսմիյէ ալընամամըլ իսէ տէ, պու խապէ-
րին սահիճ իտիլինէ ինանըմագտա տըր :
Պիւթիւն ալէմ մուլմաճէհէսինտէ իքի սէնէ
զատար Էէքաթիլէրիյէ միւտազաա էթտիք-
տէն սօնրա, թազրիպէն պուլունտան 4 սէնէ
էվլէլ պիրի պիրլէրինտէն ալըրտըլար : Է-
կէր անլէրին պարըշմալարը խուսուսը
սահիճ իսէ, փէք ինթիսալ քի օղուլարը
սինն ի բիւշտէ գատէմ պաստըղը վազթ
Էէքաթիլէրիյէ պարըշմալարը քէնտի մէն-
ֆաթաթարը իճապընտան տըր ալիւ տիւ-
շիւնմէլէրինին նէթիճէսի տիր : 1894 սէնէ-
սի Մարտ ալընտա օղուլարը 18 Էաշընը
իքմալ էթմիշ օլարագ 19 Էաշընա կիրէճէ-
յինտէն սինն ի բիւշտէ Էէթիշմիշ օլունագ
տըր : 0 զէման հէյէթ ի վիսայէթ իսթիֆա
էտէրէք, Գրալ Ալէքսանտըր պիլ ֆիլի հիւ-
քիւմէթ սիւրմէյէ պաշալաճագ տըր :

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Պօղաղ իշինտէ Պէլզօղ զարիլէսինտէ ին-
շա օլունմըլ օլան քեաղըտ ֆապրիգասը
կէլէն փազար էթմիշ կիւնիւ բէսմէն քիւ-
շաթ օլունմըլ տըր : Բէսմի մէզըլըրտէ
թարաֆը հաղըթ ի փատիշահիտէն վէ-
քեալէթէն ֆէրիք Շաքիլ փաշա հաղըթլէ-
րի հաղըր պուլունմըլ տըր : Բէսմի մէզ-
ըլըրն խիթամ պուլունտանը միւթէպազըղ
հուզղար ֆապրիգանըն հէր թարափընը կէ-
ղէրէք, հէր նէվ ալաթ վէ էտէվաթ վէ լէ-
վաղիւմի մէվճուտէյի նազարը իմանտան
կէշիլմիլէր տիր : Շաքիլ փաշա հաղըթլէ-
րի խաքիփայ ի Շահանէյէ թապտիմ օլուն-
մագ իւզըթ իմալ օլունան քեաղըտարտան
պիրէր միգտարընը ախլ ու իսթիսահպ
պուլունմըլար տըր :

—Կէլէն փազար կիւնիւ կէճէսի խաթան-

պօլտա Սիրքէճի խաթափօնտա պէյիւք
պիր սիրպաթ վուզու պուլմըլ տըր : Ուր-
սըղար պէրապէրլէրինտէ կէթիլմիշ օլունմը-
լարը ալաթը մախսուսէ իլէ պէյիւք քիւ-
շիւք իքի գաջա աշըղ 3,500 լիւա աշըր-
մըլար իսէ տէ, դաջալարը աշմաղա վասը-
թա իթթիխազ էթտիքլէրի ալաթ վէ էտէ-
վաթը օրատա պրազմըլար տըր : Քէզալիք
800 լիւալըգ մէճիսիյէ հալի պիր թօր-
պայը վէ 3,000 լիւալըգ շէքլէրի թէրք էթ-
միշ տիր : Էթմիշ կիւն սապահալըն էր-
քէն փօլիսէ իսպարը քէյֆիլէթ օլունմըլ,
վէ տէրնալ թէպդիգաթ իճրասընա պաշան-
մըլ տըր : Ուրսըղար թարափընտան աշը-
րըլան մէսքիւքեաթըն աղըրըղը 63 քիւօ-
կրամ թախմին էտիլմէքտէ տիր :

—Անատօլու տէմիլ Եօլունտա հիւքիւ-
մէթ ի Սէնիյէ սէր գօմիսէրի դախմագամ
Բաիֆ պէյ թանդիմ էթմիշ օլունմըլ մազպա-
թտա խաթթը մէզըլըրը ինշա էթտիլմիշ
օլան Գօնթ Վիթալիս, Մ. Գաիֆ վէ միւմաթ-
լէյին թանթը իտարէսինտէ իճրա ի վաղի-
ֆէ էտէն հէյէթ ի միւհէնտիսին հազըղտա
քէմալը մէտ ու սէնա իլէ իտարէ ի լիսան
իլէ, խաթթ պօյունճա վէ խաթթըն իքիճի
շիւպէսինտէն էնզարէյէ գատար միւմթէտ
օլան, վէ սըթմա վէ էմալի իլլէթլէրին
մէրքէլի պուլունտան պաթազըղըղարը գու-
րութմագ պապընտա գուլմիսնա թարա-
փընտան թալէպ օլունան իմթիյաղըն վէ-
րիլմէսի խալը մուհասէնաթը մուհիպ օլա-
ճաղը մէալընտա պէյանը Էթքեար էթմիշ
տիր : Մէզըլըր րափօրթտա պէյան օլուն-
տըղընա նազարէն, գուլմիսնա քիւլմէթրօ
պաշընա 150,000 ֆրանկ սարֆընա մէզուս
իտիլսէ տէ, քիւլմէթրօ պաշընա 27,000
ֆրանկ, Էախսու 486 քիւլմէթրօտան 13,122,
000 ֆրանկ թէսարրուֆ իճրա էթմիշ տիր :

—Իզմիր շէհրինէ սու խալէ էթմէք իմ-
թիյաղընը պիլ վէքեալէ խաթիտա էտէն Ան-
տօնիատէսին պու պապտէքի մարուզաթը
հէր տարիտէ թասվիպ էտիլիպ, մէճիսի
խասսը վիւքէլաճա տա լաղըմ կէլէն մազ-
պաթաթը թանդիմ, վէ խաքիփայ ի Շահա-
նէյէ թապտիմ գըլընմըլ տըր : Պազաթ Նի-
յաղի պէյ նամընտա պիր քիմաէ տախի իմ-
թիյաղը մէզըլըրը խաթիտա էթմիշ օլուն-
տան, միւմաթլէյին խաթիտանմէսինին
մուլմաթըղը հալ ու մասալաթ իսէ, իճ-
րա ի իճապընա պազըլմասը, վէ տէյիլսէ միւ-
մաթլէյ Անթօնիատիսին միւլէքըլի նամընա
իմթիյաղը մէզըլըրըն վէրիլմէսի հազըղտա
իրատէ ի Սէնիյէ շէրէֆ միւթէալըղ պուլուն-
տըլմըլ տըր :

—Պէյան օլունտըղընա նազարէն, Տինօ
Տուգասը թանթը նազարէթինտէ իճրա օ-
լունան հաֆրիյաթ նէթիճէսինտէ, Հէլիփօ-
լիսին խաթապալարը մէյտանա չըգմըլ տըր :
Իշպու քէշի տարը աթիգա էրպապը ին-
տիստէ էնէմիլէթ ի աղիմէյի հաիլ օլունպ,
անա տարի օլան խապէրլէր իւլէմա վէ Մը-
սըր ասարը աթիգասընա մէրաղը օլան-
լարըն ճիւմէսի թարափընտան քէմալը
մահազըղիլէթլէ թէլագըղը օլունմըլ տըր :

—Նիսիւնըն թէգիլինաթը գատիմէսին-
տէն օլան Մահմուտիլէ կիպի աթիգ ալ-
թունլարըն էվրօիա նիսիւնը պէյինտէ
տախի բէվաճը խաթիմալը մէշիւտ օլունպ-
տա պուլունմասընա, վէ ալէ խուսուս Ա-
նատօլու գըթա ի Շահանէսի նիսիւնը պու-
գապիլ ալթուն թէգիլինաթըն մէլուֆէ օլ-
մալարընա մէպին զարպիսանէ ի Ամիրէտէ
իճապը գատար ալթուն տարալընա իրատէի
Շահանէ սիւտուր էյլէմիշ տիր :

—Շիրախտէ Գաթալիք գաղաթիւնը պէք-
ճիտի Սիւլապը Պետրոսըն օն պէշ Կաշնուտ
պուլունան զըզը Աղաւնիյի Եվլէթի փէնճ-
շէնպիշ կիւնիւ թօլուղընտան քսըրմըշ օ-
լան պիր քէլպ զապըթաճա իթլաֆ Էտիրիշ
տիր։ Մէզպուրէ Աղաւնիյին Զօշթօս փա-
շա մարիֆէթիլէ Էմր ի թէտալլիսինէ իպ-
թիտար օլունմըշ տըր։

—Թէքթուր տաղը սէքէնէսինտէն իքի
զաթ օրատա թութ աղաճլարը զարս ու
թիմար իլէ նէթալի ի հասանէյէ տէսթրէս
օլունւլար տըր։ Անլէր Պրուստան 10.000
թուլթ ֆիտանը ճէլպ ու զարս Էթմիշ ի-
տիրէրի միսիլիւ, պու տէֆա տալի 13.000
ֆիտան ճէլպ ու զարսընա գարար վէր-
միշլէր։

—Ատանա-Մէրսին տէմիր Եօլ խաթթը-
նըն գապուլը զաթի մուամէլէսինին իճրա-
սը իշիւն իզամ գըլընմըշ օլան գօմիսիօն
հէյէթի գապուլը զաթի մուամէլէսինին ի-
ֆա Էթմիշ, վէ պու հէյէթին Պէյրուլթ րըս-
թըմընըն գապուլը մուամէլէսինին իճրա Էթ-
մէսի տէ մուգարրէր պուլունմարնա մէպ-
նի հէյէթ ի մէզքիւրէ լիման ը մէզքիւրըն
գապուլը մուամէլէսինին իճրա Էթմէք իւզ-
րէ շէնր ի մէզքիւրէ միւթէվէճնիհէն հարէ-
քէթ Էթմէք իշիւն Էմր ի ալիյէ ինթիլար
Էթմէքտէ իմիշ։

—Վազը օլան պիր սիւալէ ճէվապէն
Միւթթէնիտէ ի Ամէրիգա սէֆիրի Մէմա-
լիք ի Շահանէտէն Շիգալիօ սէրկիսինէ կէօն-
տէրիլէճէք Էթմիա վէ Էշեատան կիւմրիւք
րէսմի ալընաճաղընը, վէ լաքին կէրի կէօն-
տէրիլէճէք Էշեատան ալընան կիւմրիւք
րէսմիսինին իտտէ Էտիլէճէյիսին պէյան էյլէ-
միշ տիր։

—Հէրէքէ ֆապրիգա ի Հիւմայունընըն
իփէք վէ սաիրէ մամուլաթը նէֆասէթ
զալաթընըն ֆիւրուլթը իշիւն Պէյօլլու վէ
Խաթապօլ ճիհէթլէրինին միւնասիպ մէվ-
զիլէրինտէ իւշ տէօրթ տիւքքեան քիւշա-
տը թահթը զարարա ալընմըշ տըր։

—Էրմէնի Գաթալիք Փաթրիյի Աղարհան
Էֆէնտինին Բօմայա միւլապէլէթի իւզէրի-
նէ Փափա հազրէթլէրինէ թաղաթիմ Էտէ-
ճէյի հէտիլէրտէն պիրի Անաթա Յօշթիւն
թարիլաթը րահիպէլէրի թարաֆընտան ի-
մալ Էտիրիշ զայլէթ նէֆիս վէ զըյմէթտար
պիր խալընէ օլաճաղ տըր։ Իշպու խալընէին
կիւզ թարաֆընա Փափա հազրէթլէրինին
արմալարը ալթուն վէ կիւմիւշ ֆիլիկրան-
լար իլէ իշլէնմիշ տիր։

—Կէշէն հաֆթա խապէր վէրտիյիմիշ սէրթ
հալա հալա հիւք միւլապէլէթ տիր։ Հա-
վա կէրիլ վէք սօղուգ տէյիլ իսէ տէ, պէր
գարար տըր, վէ գար նիւղուլը օ գատար
միւթէմատի օլունւլ տըր քի, ինթիյար քիմ-
սէլէր «Աճէպա պիւզ հապիգաթէն Խաթան-
պօլտա» մը պուլունուլօրըզ,» տէյիւ քէնտի
քէնտիլէրինէ սօրմաղտա տըրլար։ Պու սէ-
նէ հիւք միւլապէլէթ օլան հալա հապիգա-
թէն Տէրիսաատէթ հալապը տէյիլ տիր։
Պիւզ քէնտի քէնտիլի պու կիպի հալա-
լարըն սընհէթէ նաֆի օլունղը միւլապէլէթ-
սը իլէ թէսլիյէ Էտիրի իսէք տէ, հէմճին-
սիմիլտէն օլան պիրիլէճէ քիմսէլէրէ կէյէ-
ճէք, կիյէճէք վէ Կաթաճաղարը օլունմարն-
տան նաշի իշպու զըշ էյամընըն էլէմ ու
քէտէր վէ սէֆալէթ կիւնլէրի իտիլինի
խաթըմըզա կէթիլթիլիմիլտէ մէզքիւր
թէսէլիլիմիլզ զալի օլունգտա տըր։ Ղազէթա-
մըզըն կէշէն նուսիլէսինին Էթմի ի նէշիլ-
տէն պու կիւնքի կիւնէ գատար Էշնի
պիր փօթա կէլիմիշ տիր։ Ենթիմիլէ

էն սօն տէֆա վապը օլունւլ օլուն Լօնտա
զազէթապը պուլունան 13 կիւն Էվլէշ նէշը
օլունմըշ տըր։ Մուլապէլէթ վէ միւլա-
րէտաթըն ինթըթալունտան նաշի հէմ Էսապը
թիմարէթ հէմ տէ զազէթալար զարարաթի-
տէ օլունգտա տըրլար։

Գար սէպէպիլլէ գուրալար թա շէնրիմիլզ
գուրպինէ պիրէ կէլիմիշ, վէ Խալիճ ի Տէրի-
սաատէթին միւլապէլէթալունտա վազը Էյուպ-
տա գուրալարտան պիրի պիր պէքճի քէօ-
փէյիսին իւզէրինէ հիւճուլ Էթմիշ իսէ տէ,
ֆիրար Էթմէյէ մէճպուր օլունւլ տըր։ Սէ-
լանիքտէ տիլէնիլիքլէ կէշիլլէն վէ Էօքսիւզ
պուլունան պիր օլուն իլէ պիր զըշ Էսօնգ
կէճէլէրի կէլիմիլէքտէ օլունղարը զիրգէնպէ-
նին իւզէրինտէթի տիւքքեանըն տամը իւ-
զէրինէ Երզըմըշ օլան գարըն սըղլէթինէ
տալանտալարազ շէօքմէսիլլէ զիրգէնպէ
իշիլտէթի Էսօնգլար Էզիլիպ վէֆաթ Էթ-
միշլէր տիր։ Տէնիլտէ պիր գաշ գաղա վու-
ղու պուլմըշ տըր։ Օսմանլը սանճաղընը
հաթիլ տէօրթ Էթմէք կէլիմիսի Գարա Տէ-
նիլտէ փարշալանմըշար իսէ տէ, թափէ-
լէրինին հէփիսի սահիլ ի սէլաթէթէ չըզա-
րըմըշար տըր։ Աիտիլէթի նամալլիւմ օ-
լան տիկէր պիր սէֆինէ զարգ օլունւլ, վէ
թափէլէրինին իքիսինտէն մատապը ճիւմ-
լէթէն զարգ վէ թէլէթ օլունւլ տըր։ Օս-
մանլը սանճաղընը հաթիլ օլան տիկէր պիր
սէֆինէ աշնի սահիլտէ զարգ օլունւլ, թափ-
ֆէլէրինտէն անճազ իւշիւ գուրթուլմըշ
տըր։ —Կէշէն հաֆթա պիր ինկիլզ վափօ-
րընըն իքիսին գալիտանը իլէ թափէլէ-
րինտէն 11 ի վափօրը թէքըլէ սանտալա
պիրմէյէ մէճպուր օլունւլ տըր։ Իշպու
սանտալ ալէտալլաւ Կաղան գար վէ Էսէն
շէտիա րիւզկէար սէպէպիլլէ պիր հալը
գուլմէթտէ գալմըշ, վէ թափէլէր 30 սա-
աթ տէնիլին աղըն տալլալարընա կէօլիւս
վէրմէյէ մէճպուր օլունւլ տըր։ Ազըպէթ
Մարմարա ատապընըն ֆէնէր գուլլէսի գա-
րանլըղտա կէօրիւնմէյէ պաշալարընտան,
սանտալը օ թարաֆա սէվզ Էթմէյէ պաշա-
լըզ, գարայա չըզտըղարը գէման ալաղտա
տուրմաղա հալ ու մէճալարը գալմամըշ
տըր։ Ֆէնէր գուլլէսինտէ ըսընըզ Էլպիսէ-
լէրինի գուրուլմըշար իսէ տէ, ֆէնէր
գուլլէսի պէքճիսի անլէրէ կէտիլէճէք թա-
ամ պուլաճամըշ տըր։ վէ լաքին ինայէթ ի
Բապպանիլլէ իլէ ճիւլար գարիլտէն պիր ա-
տէմ օրայա կէլիմիշ, վէ անլէրին անվալը
Էսէթ իշթիմալլէրինի անլաճաղ իւզէրինէ
անլէրի քէօյէ կէօթիւրմէյէ րազի օլունւլ
տըր։ Գափտան վէ թափէլէր մէրգու-
մա արղը թէլէքքիւրլէ անընլէ պիրիլք-
տէ գարիլլէյէ վարմըշար տըր։ Ֆէր-
տապը կիւն Մարմարա շէնրինէ կիտիլ
օրատան պիր վափօրա րաքիլլէն ճիւմա
Էթմէյի կիւնիւ Տէրսաատէթ միւլապէլէթ
Էթմիշլէր տիր։ —Քէշալլէք վիլայէթլէրտէ
տալի հալալար զայլէթ շիտաթլէր իմիշ։ Սէ-
լանիք վիլայէթլէրտէ նիւղուլ Էտէն գարըն
քէսրէթինտէն նաշի մուլապէլէթ գաթ օ-
լունմըշ տըր։ Միւլապէլէթ ինթիլալար օլուն-
տըզընա նաղարէն, շիտաթլէրի ֆուրթունա
հիւք միւլապէլէթ քէսրէթլէ գար Կաղմըշ, վէ
սու թուղիանը վուղու պուլունւլ տըր։ Գա-
րա Սու ըրմաղը իւզէրինտէն կէշէն ճէսիմ
պիր քիփիւր զայլէթլէ խասարաթտէ օլունւլ
տըր։ Պիր գաշ ուֆազ քէփիւրլէր Երզըմըշ
սէյլտէն կէօթիւրիւրմիշլէր տիր։ Մուհա-
ճիլլէրին իսքեան Էթմէքտէ օլունղը պիր գա-
րիլլէյի սու պալմմըշ, վէ մուհաճիլլէր պիր
կիւնլէքլէ գաղըզ ճանլարընը գուրթարա

պիրիլլէր տիր։ Կէշէն ֆուրթունա Էսնա-
սընտա Պահրը Սիյաճ սահիլինտէ ինշա Է-
տիրմէք իւզըն օլան ինէպուլու լիմանընըն
պիր գրամը խարապ օլունւլ տըր։ Նաֆիա
Նաղարէթի լիմանը մէզքիւրըն թամիր ու
ինշապը իշիւն լաղըմ կէլէն թէտապիրի
իթթիլապ Էթմիշ տիր։

Թէքթուրտաղտա կէշէն փաղար Էրթէսի
կիւնիւ օլ տէրէճէ շէտիա պիր գատըրզա
օլունւլ քի, հէփ տիւքքեանլար գալալը գալ-
մըշլար, վէ սայթի հիշ քիմսէ սօղաղա չըզ-
մաղա ճէսարէթ Էտէմէմիշ տիր։

—Շէնրիմիլզ իլէ Էտիրնէ տէմիր Եօլու
խաթթը իւզէրինտէթի Զօրը արապընտա
թէլէկրաֆ թէլլէրինին գըրըմապընտան նա-
շի մուլապէլէթ գաթ օլունմըշ տըր։ Էվ-
րօփատան կէլէն թէլլէկրաֆլար մէզքիւր
թէլլէկրաֆիտանտէ ալընըզ թրէնլէ Տէր-
սաատէթէ կէօնտէրիլիր։

—Պաիրատէ ի Սէնիլլէ Տալիլլէ նաղա-
րէթի միւլապէլէարը Բէֆիզ պէյին րիյաթէթի
թաթթընտա միւլապէլէյն վէ պիշարէկեանա
Էթմէք, կիյէճէք վէ Կաթաճաղ թէտարիք
Էթմէք մաղսէտիլլէ պիր գօմիսիօն թէլէք-
քիւլ Էթմիշ, վէ Զաթը Էտէրէթ ի Շէնրի-
յարի 1.000 լիւրա ճէպ ի Հիւմայունընտան
մէզքիւր գօմիսիօնա ինսան էյլէմիշ տիր։

—Թրապղօնտա տալի գօլէրա իլլէթին-
տէն Էսէր գալմամըշ տըր։ Լէվաթ Էթմէք
Թրապղօն մուլապիլլէրին պէյանընա նաղա-
րէն, սօն տէֆա 390 քիշի գօլէրայա թու-
թուլմըշ օլունւլ, պուլունարտան 234 իւլ Էթմիշ
Էթմիշ տիր։ Վէֆաթ Էտէնլէրին 139ը
Միւլալիմ, 68 ի Րուլմ, վէ 27 ի Էրմէնի տիր։
Պիր մէնպա ը մէվաղտան ալընտա մալիւ-
մաթա նաղարէն, Վանտա գօլէրատան Է-
թմէլլէրին միւլապը 1.600 իւլալիլ օլունւլ տըր։

—Փափա հազրէթլէրինին Եպիսկոպոսը-
զա թէրֆիլինին էլլինճի սէնէսի օլունգ
միւնասէպէթլիլլէ Էրմէնի Գաթալիք փաթ-
րիլի Աղարհան Էֆ. հազրէթլէրի իֆա ի
թէպրիքեաթ իշիւն Բօմայա կիտէճէյիտէն,
ճանիլ ի հազրէթ ի Փատիլահիտէն Փափա
հազրէթլէրինին ինտա պուլունըմըշ օլան
մուրասսա պիր Էնֆիլլէ գուլթուսընը իսալէ
մէմուր օլունւլ տըր։

—Իտան Գօմիսիօնը Սիյի ասքըրիսինին
իւշ սէնէլիք վուղուաթ վէ մուամէլաթը
հիւսապիլլէրինի միւլապէլէրին մուֆասսալ պիր
մաղալաթա խաթիլա ի Շահանէյէ արղ վէ
թաղաթիմ գըլընմըշ տըր։ Անտէ իլը պի-
րինճի սէնէ իշիլտէ թարաֆը ճէնապը
Շէնրիյարիտէն րէս իւլ մալ օլարապ ինսան
պուլունըլան 230.000 գուրուշ իւզէրինէ
Նիղամիլլէ վէ Պահրիլլէ վէ Թօփիանէ մէն-
սուպաթընըն պիր տէֆայա մախսուս օլա-
րազ մաալարը Էօշլէրիլլէ թէրֆի ի իւլթ-
պէ վէ մաաշ Էտէնլէրին իքիսին մաալարը
Կիւղտէ պէլլէրինտէն թահիլ օլունան 2,
551.949 գուրուշ զամմ օլունարապէ Էլտէ
Էլ Էթմ 2.804.949 գուրուշ մէվճուս օլուն-
ղը պէյան օլունմըշ տըր։

ՍԱՐԲԱՅԵՑԷ			
Յունիվար 16/28, 1893			
Է. ու. [Դուլի. քէսլմշ]	23 50	Բ. Տ. Եօլ սէհմ	58 62½
Թաաֆիյէ ի Տիւլ Գուրմ.	20	Թաահվ. Օսմ.	81 5
Արշ. Գիւլաթ, իրա Օսմ. 100 զըշտան			
Մէհիլլէ	107 36	Փօլ	90
Մէթալլէ	96	Նափօլէտ	87 38
Պէշիլլէ	101	Գրիմիլ	51 20
Ալթըլլէ	101	Լիւրա Ինկիլ	110 21
Կանէթ գաթի 9 7			

ԻՍԹԱՆԳՈՒՏԱ
Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՈՅԱՆԻՍ ՄԱԹԱՆԱՐԵՍԱ ՔԱԳ ՕՐԹՈՒՄԸ
Ֆիհրանգըլար Էօղուլը. Ամէրիկան խան